

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XX. évf. 40. sz. 1943 február 19 péntek

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér

Göbbels a világ közvéleményéhez fordult

Drámai beszédben szólott a keleti válságról, a totális háborúról,
a bolsevizmus elleni gigászi küzdelemről

Elkeseredett harcok az Azovi tengertől Orel vidékéig — Charkov városát a hadifontosságú
berendezések tervszerű elpusztítása után a német csapatok kiürítették

Ujabb tengelysikerok Közép-Tunéziában

A keleti fronton tovább tartanak az elkeseredett harcok az Azovi tengertől egészen az Oreltől délkeletre eső területig. Mint a tegnapi német hivatalos hadijelentés közli, a német csapatok a hadifontosságú berendezések tervszerű elpusztítása után Charkov városát kiürítették. A várostól délre a német páncélosok már ellentámadásba mentek át és szétverték egy ellenséges ezredet. Kurszktól északra és a Ladoga-tó felé meghiusultak a szovjet támadások.

HARMADIK HÓNAPJA TART A SZOVJET OFFENZIVA

Mint Berlinből jelentik, a keleti arcvonalon dúló szovjet támadás harmadik hónapja után német katonai körökben bizalommal tekintenek a további hadműveletek elé. A bizalmat két pontban okolják meg. 1. A szovjet csapatok a támadás során eddig visszafoglalt területeket olyan súlyos ember- és anyagvesztéssel fizették meg, amely minden képeletet felülmúl, Valószínű, hogy a szovjet támadás ilyen formán előbb-utóbb teljesen kimerül. 2. A német csapatok sokkal kisebb erővel eddig elmozdították az arcvonalat, mint ahogy azt angolok részről tekintik. Ezekből a harcekből a sajtó sem csinál feltűnést. A mostani tunéziai harcokban a nagyobb összecsapások általánosságban véve helyi vállalkozásoknak tekinthetők. Ennek következtében nagy támadásról nem lehet beszélni. A tengelycsapatok hadvezetése inkább csak arra törekszik, hogy a tunéziái hídfőállás arcvonalát lehetőleg nyugatra tolja előre. Ennek célja elsősorban az, hogy az Atlasz hegyvidéknek a tunéziái síkságra vezető kijáraitait birtokba vegye. Az ellenséget ilyenképpen a katonai szempontból nehéz terepre vetik vissza, mert ott nem fejthetik ki a számbeli fölényük erejét. Ezekben a harcokban azonban a tengelycsapatok nemcsak kedvezőbb hadászati állást nyernek, hanem időt is arra, hogy a hídfőállást a lehető legjobban megerősítsék és megakadályozzák az angolok támadását Szicília és Dél-Olaszország ellen.

AZ ARCVONAL MEGRÖVIDÍTÉS A DÉLI SZAKASZON

A keleti arcvonal déli szakaszáról Berlinbe érkezett közlések szerint folytatódik az arcvonal megrövidítésére indított visszavonulási mozgás. A jelentések szerint a szovjet csapatok alig tudják ezeket a mozdulatokat zavarni. Így például nem sikerült egyetlen nagyobb köteleket se bekeríteniük, ellenkezőleg, állandóan ellentámadásokra kell számítaniuk, amelyeket a német csapatok minduntalan intéznek a bolsevisták ellen.

GÖBBELS

Német birodalmi miniszter tegnap nagy beszédet mondott a keleti válságról és a totális háborúról. Felhívta a közfigyelmet a bolsevizmus veszélyére és a szovjet háborús potenciájára, mely — mint mondotta — olyan veszélyeztetést jelent az európai földrészeknek, mely elhomályo-

sítja a nyugat minden veszélyét. Vázolta azt a roppant feladatot, mely a német véderőre és a német népre vár és a fenyegető bolsevista veszéllyel szemben a világ közvéleményéhez fordult. Göbbels miniszter beszédét egyébként bő kivonathban közöljük.

TUNISZBAN

A tengelycsapatok újabb ellenséges állásokat foglaltak el, a napok óta tartó támadásaikat eredményesen folytatják — közli a német és olasz hadijelentés.

A szövetségesek északafrikai főhadiszállása belsmeri, hogy a szövetséges csapatok kiürítették Férianát és Sbeitlét.

Mint az angol hírszolgálat, iroda különjelentésben közli, a németek elfoglalták Kasserinát.

Zürichből azt jelentik, hogy Észak-Afrikában Eisenhower tábornok a Közép-Tunéziában elszünetelt vereség után kénytelen volt haderőt teljesen átszerveztetni. A németek Sbeitlét elfoglalták. Három nagy repülőter szintén német kézre jutott, köztük Fériana, a vidék legnagyobb repülőtere.

Berlini jelentés szerint a tengelycsapatok közép-tunéziái hadműveleteinek Berlinben sokkal kisebb jelentőséget tulajdonítanak, mint ahogy azt angolok részről tekintik. Ezekből a harcekből a sajtó sem csinál feltűnést. A mostani tunéziái harcokban a nagyobb összecsapások általánosságban véve helyi vállalkozásoknak tekinthetők. Ennek következtében nagy támadásról nem lehet beszélni. A tengelycsapatok hadvezetése inkább csak arra törekszik, hogy a tunéziái hídfőállás arcvonalát lehetőleg nyugatra tolja előre. Ennek célja elsősorban az, hogy az Atlasz hegyvidéknek a tunéziái síkságra vezető kijáraitait birtokba vegye. Az ellenséget ilyenképpen a katonai szempontból nehéz terepre vetik vissza, mert ott nem fejthetik ki a számbeli fölényük erejét. Ezekben a harcokban azonban a tengelycsapatok nemcsak kedvezőbb hadászati állást nyernek, hanem időt is arra, hogy a hídfőállást a lehető legjobban megerősítsék és megakadályozzák az angolok támadását Szicília és Dél-Olaszország ellen.

A NEWYORKI ÉRSEK

vatikáni útja élen foglalkoztatja a külföldi sajtót. A zürichi „Die Tat” római tudósítója

Spellman érsek vatikáni útjával kapcsolatosan jelenti, hogy az érsek a betegsége miatt akadályozott Myron Taylor helyett jött a Vatikánvárosba. Vatikáni tartózkodása alatt Spellman az Egyesült Államok kormányának nevében a pápával és a vatikáni államtitkárság tagjaival megbeszélést folytat az Egyesült Államok és a Vatikán szoros érdeklődő fontos kérdésekről. A lap tudósítója szerint ez a megállapítás elegendő arra, hogy alapját vegye azoknak a legkülönfélébb híreknek, amelyek a newyorki érsek küldetésének céljából elterjedtek Rómában e látogatással kapcsolatosan egy körülményre mutatnak rá: az tény, hogy Spellman annakidején kiemelkedő szerepet játszott az Egyesült Államok és a Vatikán közötti kapcsolatok felvételében, Roosevelt elnök egyik legmeghittőbb bizalmasának tekintendő.

Göbbels beszéde

Berlin, febr. 18. (NTI) Göbbels dr. birodalmi miniszter csütörtök délután egy negyületes beszédet mondott: a keleti válságról és a totális háborúról.

A hatalmas csarnokot, amelyben a miniszter beszélt, zsúfolásig megtöltötte a nép minden rétegéből való közönség.

A miniszter hangsúlyozta, hogy három héttel ezelőtt, amikor utoljára szólt a német néphez, az a válság, amelyben a keleti harter jelenleg van, tetőpontján volt.

Idézte a miniszter Sztalingrad védőinek rádiójelentését, majd így folytatta: Egy nép, amelynek megvan az ereje ilyen szerencsétlenség elviselésére, sőt arra, hogy abból még több erőt merítsen, legyőzhetetlen.

— Azt hiszem, az egész német nép forró szenvedéllyel fogadja azt az ügvet, amelyet ma este előadok. Ezért kijelentéseimet fel akarom ruházni a szent komolysággal és azzal a nyílt őszinteséggel, amelyet ez az óra megkövetel tőlünk. Mi németek vértetve vagyunk a gyengeség és esendőség ellen és a háború csapásai és szerencsétlenségei csak nekünk majd, eltökéltséget és olyan lelki és harci tevékenységet, amely készen áll minden nehézség és akadály forradalmi tervvel való leküzdésére.

— Nincs itt az ideje azt kérdezni, hogyan történt mindez? Ez majd a későbbi beszámolóok dolga lesz, amely teljes nyíltsá-

FESZÜLT HELYZET AZ ANGOL PARLAMENTBEN

Az angol hírszolgálati iroda jelentése szerint az a határozat, hogy szavazásra boesátják a munkáspártnak azt az indítványát, amely a Beveridge-terv mielőbbi megvalósítását követeli, olyan drámaivá tette az alsóház csütörtöki vitáját, amilyenre Churchill kormányalépése óta nem volt példa. A munkáspártnak azt a határozatát, hogy ragaszkodik az indítványhoz, amely kifejezésre juttatja elégedetlenségét a kormánynak a Beveridge-tervről előterjesztett javaslatával, Mihelyt a munkáspárt határozata ismeretessé vált, sürgős miniszteri tanács kezdődött. A kulisszák mögött magánakciók vannak folyamatban azzal a céllal, hogy az utolsó pillanatban még megmentsék a helyzetet.

vánvaló egész nagy vadságában. Olyan veszélyeztetést jelent ez a birodalomnak és az európai földrészeknek, amely elhomályosítja a nyugat eddigi minden veszélyét. Mindazt, amit eddig elhanyagoltunk és teljesítettünk, elhomályosul ama roppant feladat mellett, amely itt a német véderőre közvetlenül és közvetve a német népre vár.

A bolsevista veszély elleni harc három tétele

— Először a világ közvéleményéhez fordulunk és bejelentem a keleti bolsevista veszély elleni harcunk három tételét.

— Az első így hangzik: Ha a német véderő nem lenne abban a helyzetben, hogy megtörje a keleti veszélyt, akkor a birodalom és rövidesen utána egész Európa a bolsevizmus martalékává válnék.

— A második tétel így hangzik: Csak a német véderő és a német nép rendelkezik szövetségesével együtt elegendő erővel, hogy teljesen kimentsék Európát ebből a veszélyből.

A harmadik tétel így szól: A késedelem veszély, gyorsan és alaposan kell cselekedni, különben késő lesz.

Az első tételről a miniszter a többek között ezeket mondta:

— A bolsevizmus kezdettől fogva nyíltan hirdette azt a célt, hogy nemcsak Európát, hanem az egész világot forradalmistáns tan akarja és bolsevista zürzavarba akarja dönteni. A bolsevizmus célja a zsidók világhorradalma. Ra akarják boesátani a káoszt a birodalomra és Európára, hogy a népek kétségbeesésben kiépítse a nemzetközi bolsevistának alcázott kapitalista zsarnokságukat. Ne higgyük, hogy a bolsevizmus, ha alkalm lenne győzelmesen átvonulni a birodalom, valahol határainkon megállana. A bolsevizmus olyan támadó politikát és olyan támadó hadvezetést folytat, amelynek célja kipondottan valamennyi ország és nép bolsevizmálása. Az európai hatalmak itt életük döntő kérdése előtt állnak, veszélyben a nyugat, teljesen mellékes, vajjon kormányaik és intelligens rétegeik be akarják-e látni, vagy sem. A német nép azonban nem hajlandó, akár kísérletileg is áldozatul dojni magát ennek a veszélynek. A rohamozó szovjet hadosztály mozgásait már látjuk a zsidó likvidáló

TOKÉS FOTO

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy fél pohár természetes „Ferenc József”, keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, a gyomor és a belek működését pedig továbbra is előmozdítja és ki-elégítő anyagcserét hoz létre. Kérdezze meg orvosait!

parancsnokságokat, ezek mögött pedig feltűnik a terror, milliók éhezésének és a tökéletes anarchiának kísérlete. Tudjuk tehát, milyen történelmi feladat előtt állunk. A nyugati emberiség kétezer éves építőmunkája van veszélyben. Jellemző azonban az is, hogyha nevének nevezzük ezt a veszélyt, a nemzetközi zsidóság minden országban lármás nyilatkozatokkal tiltakozik ez ellen. Odáig jutottunk tehát már Európában, hogy valamennyi veszélyt nem nevezhetünk többé veszélynek, ha az a zsidóságtól indul ki.

A második tételről Göbbels dr. a következőket mondotta:

— Az európai államok, Angliát is beleértve, azt állítják, hogy elég erősek arra, hogy idejében és halékonyan szembe szálljanak az európai földrész bolsevizálásával. Ez a kijelentés gyerekes. Ha a világ legerősebb katonai hatalma nem képes megvédeni a bolsevizmus veszélyét, hát kinek lenne még ereje ehhez? A semleges európai államok nem rendelkeznek sem olyan potenciával, sem katonai hatalmi eszközökkel, sem pedig népeik olyan lelkiületével, hogy a bolsevizmusmal szemben akár csak a legeszekélyebb ellenállást is tanúsíthatnánk. Ezek az adott esetekben a bolsevizmus gépesített robot-hadosztályai néhány nap alatt átgazolnának. Mit akar tenni Anglia és Amerika, ha az európai földrészt az a rettenetes szerencsétlenség érné, hogy a bolsevizmus karjaiba zuhanna. Londonból talán azt akarják elhíttetni Európával, hogy az ilyen fejlődés megáll a csatorna partján? A bolsevizmus már valamennyi demokráta állam területén felállította idegenlegióit az ottani kommunista pártokkal. A világnak nincs választása régi széttagoltságba visszacsúszás s a tengely vezetésé alatt újból rendezendő Európa között, hanem csak a tengely katonai uralma alatt álló vagy egy bolsevizált Európa között. Ezen túlmenően szilárd meggyőződés, hogy a Londonban panaszkodó jordanoknak és érsekeknek egyáltalán nincs is szándékukban gyakorlatilag szembeállítani az a bolsevizista veszéllyel, amely a szovjet hadseregek további előrenyomulása esetén az európai államokat fenyegetnék. Országunk felett is már kezét nyújt egymásnak a nyugateurópai látszólag civilizált zsidóság és a keleti ghetói zsidóság. Ezzel Európa halálra veszedelmbe került. Nem hiszeltek magamnak azzal, hogy e fejtegetéseimmel felriaszthatom a semleges, vagy éppen az ellenséges államok közvéleményét. Nem is az a célja és szándéka fejtegetéseimnek. Tudom, hogy az angol sajtó holnap majd azt állítja, hogy a keleti harcok rénként súlyosodó megterhelés miatt első békétpogótólzó kísérletet tettem. Erről egyáltalán nem lehet szó. Németországban ma egyetlen ember sem gondol rohadó megalkuvásra, az egész nép csak a kemény háborúra gondol. De mint

e földrész vezető országának felelős szószólója, éni kívánok azzal a szuverén joggal, hogy a veszélyt veszélynek nevezem, ha az nemesek saját országunkat, hanem egész földrészlünket fenyegeti.

Göbbels dr. ezután részletesen megvilágította harmadik tételét, hogy közvetlen veszély van a késedelemben. A nyugateurópai demokráciák bönulási tünetei a leghalásosabb veszélyeztetéssel szemben — mondotta a miniszter — a szívzorogatók. A nemzetközi zsidóság minden erejével előmozdítja azokat. A zsidóság itt ismét a romlás démon-

A gépesített robot-emberek háborúja Németország és Európa ellen tetőpontját érte el

— Mindezeknek a meggondolásoknak jegyében áll — folytatja Göbbels dr. — a birodalom katonai terhelése keleten. A gépesített robot emberek háborúja Németország és Európa ellen tetőpontját érte el.

— A német nép a tengelyhez tartozó társaival a szó legigazibb értelmében európai küldetését teljesíti, amikor fegyveresen szembeáll az életnek e közvetlen és komoly veszélyeztetésével. Ennek a harcnak csak győzelemmel lehet és szabad végződnie. Bátran szembe akar nézni a tényekkel, bármilyen kemények és kegyetlenek legyenek is. Pártunk és államunk történetében ugyanis mindig behízyult, hogy a felismert veszély rövidesen már a leküzdött veszélyt jelent. Ennek a hősiesség ellenállásának jegyében állnak további leg-súlyosabb elhárító harcaink keleten.

— Keleten irgalom nélküli háború dúl. Keleten a német nemzet meggyőződés, hogy a bolsevizista veszélyt tartósan csak úgy küzdhetjük le, ha egyenlő értékű módszerekkel szállunk vele

Keleten ismét támadóknak kell lennünk

— A mostani óra parancsoló tehát: totális háború. Európa jövője a mi keleti harcunktól függ. A német nép e harc számára legértékesebb nemzeti javát, vért bocsátja rendelkezésére. Európa többi részének legalább munkáját kellene rendelkezésre bocsátani. Sok komoly kritikus van más országokban is, kik már belátják ezt a kényszerítő kötelezettséget, mások viszont még kétségbe vonják. Ez azonban számunkra nem lehet döntő jelentőségű. Aki Európa többi részében ma még nem érti meg ezt a küzdelmet holnap térdenálva fogja nekünk megköszönni, hogy bátran és rendíthetetlenül magunkra vállaltuk azt. Amint a dolgok fejlődése mutatja, sokkal többet kell tennünk, mint amennyit meg tettünk hogy a keleti háborúnak döntő fordulatot adjunk javunkra. Egyébként mindenki tudja, hogy ez a háború, ha elveszítjük — mindnyájunkat megsemmisítene és ezért a nép vezetőivel együtt el van határozva arra hogy most már a legmélyebbre ható önségélyhez nyul. A nyilvánosság előtt már kijelentettem, — folytatta Göbbels —, hogy a mostani időnek a háború szempontjából, döntő fordulata abban áll, hogy a legmélyrehatóbb rendszabályokkal idehaza a Führernek olyan hadműveleti tartalékokat készítsünk amely lehetővé teszi számunkra, hogy a avasszal és a nyá-

jának és a nemzetközi kultúra romboló káosz hordozójának bizonyult. Ezzel kapcsolatban érthető a mi következetes zsidó politikánk. Mi a zsidóságban minden ország számára közvetlen veszélyt látunk. Közömbös számunkra, hogy más népek hogyan védekeznek e veszély ellen. Hogy mi hogyan védekezünk ellene, az a mi dolgunk, amelybe nem tőrünk semmiféle beleszólást. Németország mindenestire nem szándékozik meghajolni e veszély előtt, hanem idejében és ha szükséges a legradikálisabb ellenrendszabályokkal szembeáll vele.

szembe. — A német nemzet ezzel ennek a háborúnak a legkomolyabb kérdése előtt áll. Nevezetesen az előtt az elhatározás előtt, hogy mindent latba vessünk, hogy megtarthassa mindazt amivel bír és megnyerhesse hozzá mindazt, amihez szüksége van a későbbi élethez.

— A szellemi veszély, amelyet a bolsevizmus jelent, ismeretes és azt a semleges külföldön sem vonják kétségbe. A szellemi veszélyen túlmenően azonban a bolsevizmus számunkra és Európa számára közvetlen katonai fenyegetést jelent. Ha csupán szellemi érvekkel akarunk vele szembeállítani, ez a Kreml uralmát valószínűleg viharos derűséget váltana. Minthogy láttuk ugyan a veszélyt, de nem ismerjük fel teljes nagyságában, ezért a háborút is, csaknem azt mondhatnók fél kézzel próbáltuk folytatni. Az eredmény nem kielégítő. El kell szánunk tehát magunkat arra, hogy most egész munkát végezzünk, vagyis a népünk életéért folyó harcot egész népünk életével fedezzük.

ron újra megkezdhesse az offenzívát és megkísérelhesse, hogy döntőcsapást mérjen a szovjet-bolsevizmusra. Keleten ismét támadóknak kell lennünk. Ehhez mozgósítanunk kell a szükséges erőket, amelyek az országban még bőséges mértékben meg vannak. Az óra sürget és sietést parancsoló.

A miniszter nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a meghozandó áldozatokat igazságosan kell felosztani. Az otthonnak a maga érdekében tisztán s ésszerűen kell maradni, a háborúnak megfelelő képét semminek sem szabad megzavarni. A háború után szívesen fogunk ismét a régi alapelvek szerint eljárni: éni és éni engedni. A háború alatt azonban érvényes ez az elv: harcomi és harcoba-állítani. A külföldnek csak a német győzelem imponál, ha győztünk mindenki barátunk akar majd lenni, ha azonban alul maradtunk akkor féltünk újrain megcsámilhatjuk barátainkat. A miniszter ezzel kapcsolatosan szólt a totális háború egyes gyakorlati rendszabályairól amelyeket már meghoztak. A probléma, amiről szó van monddta, hogy szabaddá tegyünk katonákat az arcvonal számára, munkásokat és munkásnőket a fegyverkezés számára. Minden más szükségletet ennek a két cél-nak kell alárendelni. (MTT)

„Híresztelések egy fasiszta régenstanácsról”

„Az ellenség ostobaságának dokumentuma”

Ezzel a címmel a Pester Lloyd érdekes tudósítást közöl római levelezőjének tollából. „Az ellenség ostobaságának dokumentuma” címmel — így hangzik a tudósítás — a mai olasz lapok a következő washingtoni jelentést közlik: „Mint itt svájci forrásból közlik, Mussolini megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a párt kebelében régensséget létesítsen, arra az esetre, ha arra

kényszerülne, hogy lemondjon. Jólértesült megfigyelők — folytatja a jelentés — azt állítják, hogy az olasz kormány nemrég történt átalakítása, amelynek eredménye az lett, hogy a kormány csupa szürke személyiségből áll, volt az első lépés a régenstanács felállítására. Ennek a régenstanácsnak különleges rangja lenne és nyomban mű ködébe kellene lépnie, mielőlt

Mussolini tanácsosnak látja hogy visszavonuljon az olasz politika vezetésétől. A régenstanács már alakulóban van és tagjait a legkülönbözőbb politikai irányzatú fasisztákból állítják össze. A jelentés azzal az állítással végződik, hogy „az újonnan alakítandó régenstanács legfontosabb személyiségei között gróf Dino Grandi, Achille Starace altábornagy, Ugo Cavalero tábornagy és Ettero Bastico tábornagy is szerepelnek”.

„Az ellenség ostobaságának dokumentuma” címmel, mint az itteni hivatalos körök hangoztatják, épp elég világosan rámutattak arra, hogy ebből a jelentésből egyetlen szó sem igaz s nagyon egyszerű magyarázat van annak, miért hozták mégis nyilvánosságra ezt a jelentést. Amikor e hónap elején Mussolini kormányának radikális szemlélyi átalakítását elhatározta, főként azzal a céllal, hogy ezáltal a fiatalabb erők cirkulációját előmozdítsa, magától értetődően alig volt elkerülhető, hogy Itáliában és Itálián kívül a legkü-

lönbözőbb híreszteléseket a magyarokat ne fűzzék ehhez az eseményhez. A fasiszta párt kebelében alakítandó állítólagos régenstanácsról azonban ezideig nem hallottak még semmit Romában. Egyéb híresztelések azonban nem volt hiány. Ezeket a híreszteléseket azután továbbadták, noha a legtöbb közülük teljesen abszurd és esztelen volt. De a belföldön elterjedt híreszteléseknél még fantasztikusabbak a külföldön Itáliával kapcsolatban forgalomban lévő híresztelések.

Igy például a fenti jelentésben Starace nevét is említik, ami világosan mutatja, milyen tévesen vannak értesülve külföldön az olasz belpolitikai viszonyokról. Starace már három év óta nincs hivatalában, sem a kormányban nincs befolyása, sem pedig a kormányon kívül bármely más körben nincs jelentősége. A Pester Lloyd tudósítója azzal végződik, hogy az ilyen hazug hírek leleplezésével lehet legjobban leküzdöni az ellenség riasztó híreit.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli:

A nyugat-kaukázusi hegyvidéken és Krasznodar körül az ellenség minden támadása eredménytelen maradt. Novoroszijzsktól délre végrehajtott támadásunkkal az ellenséget a tengerpartra vetettük vissza.

Az Azovi tenger és az Oreltől délkeletre eső terület közötti arcvonalon az elkecseregetett harcok tovább tartottak. Csapataink a hadifontosságú berendezések terv szerű elpusztítása után Charkov városát kiürítették. A várostól délre a német páncélosok ellenlökéssel szétverték egy ellenséges

ezredet.

A légihaderő Charkov körül szakadatlan bevetéssel támatta az ellenséges támadó csoportokat és menetoszlopokat.

Kurszktól északra az ellenség számos támadása és előretörése meghalult működésben a bolsevisták súlyos veszteségeket szenvedtek.

Csapataink a Ladoga-tótól délre az elhárító csatában ismételten visszaverték a sikertelenné támadó bolsevikokat akik megkísérelték hogy állásainkba behatoljanak. Az ellenség harmincyole páncélost veszített és ember veszteségei is súlyosak voltak.

Északafrikában és a Földközi-tengeren

A német véderő főparancsnoksága közli: Észak-Afrikában a napok óta tartó támadásunkat eredményesen folytatjuk. A légi haderő beavatkozott a földi harcokba és az ellenségnek súlyos veszteségeket okozott nehéz fegyverekben és gépesített járművekben.

Algirtól nyugatra egy német repülőgépkötélék elsüllyesztett egy nyolcezer tonnás szállítóhajót és bombatalálattal megrognált egy ugyanilyen nagyságú másik hajót.

Az Égegtengeren egy német tengeralattjáró vadász három támadó ellenséges torpedóvető repülőgép közül kettőt kilőt, a harmadikat annyira megrognálta, hogy annak elvesztésével is számolni lehet.

Az olasz főhadiszállás 999. számú közleménye: A tengelycsapatok Tuniszban újabb ellenséges állásokat foglaltak el és visszaverték az ellenség páncélosgépkocsiktól támogatott elmentáadását.

Tunisz légitereiben négy ellenséges repülőgépet lőttünk le s három a szárazföldi osztagok a negyediket a vadászrepülőgépek találatával.

Algirtól északra német repülőgép kíséretben haladó hajókaravánt támadtak meg. Egy nyolcezer tonnás gőzöst elsüllyesztettek egy másik hasonló nagyságú megrognálták.

Amerikai bombavető repülőgépek robbanó- és gyújtóbombákat dobtak le Cagliari Sampelena és Gonnosfanauágra felett. A bombák súlyos kárt tettek a lakóházakban és nagy veszteségeket okoztak a polgári lakosság körében. Eddig száz halottat és 235 sebesültet jelentettek. Vadászgépeink támadása következtében

három ellenséges repülőgép lezuhant. Az egyik Sanassi, a másik Maramines közelében a harmadik pedig San Pietro szigetétől nyugatra. 12 ejtőernyővel kiugró pilóta fogságba esett.

Catania magasságában egy Spitfire mintájú repülőgép bombavetőink találatát következtében a tengerbe zuhant.

Pataki államtitkár a nemzetiségi kérdésről

Az Országos Nemzeti Klub vitastétjén Pataki Tibor miniszterelnökségi államtitkár tartott rendkívül érdekes előadást a nemzetiségi kérdésről.

Mindenekelőtt arra mutatott rá hogy a területgyarapodások ismét a legfontosabb magyar kérdések közé emeltek vissza a nemzetiségi kérdést.

A nemzetiségi probléma nem új, de minőségében változott. — mert nemzetiségeink egy része a húsz évi különélés folyamánaképpen nemzetiségi öntudatukban megerősöde került vissza — s kisebb hányaduk egy céltudatos magyarellenes és magyar államellenes propaganda lelki nyomával. A másik jelentős változás a világtörténelmi jelentőségű német népi revolúció, amely nem marad hatás nélkül a Dunavölgy németiségre.

Ujjászületik és újjarendeződik Európa. Az újjárendezés tartós ságának egyik mellőzhetetlen követelménye erős, kiegyensúlyozott magyar állam a Duna völgyében az erős magyar állam van hivatva a magyarságnak és vele együtt élő népeknek a béke, nyugodt harmonikus fejlődését biztosítani.

A legnagyobb háározottsággal érvényesíteni kell a suum cuique elvét s nemzetiségekhez tartozók felé. Mint eddig ezután is érvényesíteni kell a jogi és tényleges egyenlőséget — az egyenlő szabadságot a nemzetiségek szellemi és gazdasági erének, népi kultúrájuknak maradtékalan megtartására és a szabad fejlődéséért.

A suum cuique elve megkívánja a nemzetiségek részéről azt hogy abszolút lojalitással legyenek a magyar állam, az állam hatóságai és az állam minden másajkú lakosával szemben

Vígyszínház mozgó
Ma utoljára a leghangulatosabb, a legvidámabb magyar film:
Hétszilva
Fősz.: Turay Ida, Csontos Szilassy, Kiss Manyl Mály Gerő, Vaszary Piri.

Hunéaria Filmszínház
Tábori színház
Főszereplők: Hell Finken-zeller René Deitgen.
Előadások: 5 és 7 órakor.

A honvédelmi miniszter a magyar munkásságról

Budapesti jelek: A Nemzeti Munkaközpont a magyar munkásság és katona együvért. tozásának jegyében bemutatót rendezett, amelyen megjelent viléz Nagy Vilmos honvédelmi miniszter is.

A miniszter vitéz Marton Béla országos elnök üdvözlő szavaira válaszul szívélyes hangon szólt

a munkássághoz és hangoztatta, hogy a mai magyar társadalom megbeszéli a munkát és jól tudja, hogy hiába küzdünk a harcúterén, hiába áldozunk fel a magyar vért, ha itthon a munkás nem teljesíti a kötelességét. A magyar munkás tudja miért dolgozik, tudatában van az összehajlás érzésének.

Ravasz László püspök körlevele az aggodalmaskodók ellen

Ravasz László református püspök pásztori körlevelet intézett a dunamelléki református egyházkerület valamennyi tagjához. Rámutat arra, hogy a háború, amely az egész emberi műveltséget alapjaiban rengeti, erejében és elkeseredettségében egyre fokozódik. Mindez egyre nagyobb erőfeszítést, áldozatot kíván tőlünk is. A mai háborúban nincsen csatatér és hadmögöbi terület, ahol magyar él, mindegyütt folyik a küzdelem s mi egyetlen hadseregnek vagyunk a katonái, akár a harcúterén van a helyünk, akár itthon állunk őrt napi kötelességünk teljesítésében. Ezekben az időkben református magyar keresztény emberekkel méltóképpen viselkedjünk tehát. Isten eleve elrendelte holnapunkat, sorsunkat, minden dolgok végét, de örökkévaló fontosságát egyelőre még elrejtette

szemünk elől. Tegyük le tehát jövődünk gondját az ő kezébe, számúzzunk minden aggodalmaskodást, rémlátást, hazug, ijesztő hírek terjesztését. Hála Istennek, hadseregünk veszésege kisebb volt, mint amilyenről a hír beszélt s a csapatok most új állásokban a régi dicsőséggel vivják harcukat. A tél hiába onja utolsó dühét, a tavasz jönni fog. Sebesültjeinknek, hősi halottainknak, dicsőségesen küzdő katonáinknak tartozunk azzal, hogy mi is méltók igyekszünk lenni hozzájuk. Tudjuk azt, hogy ez a próbatétel döntő jövődünk felől s ha ezt megálljuk, megnyílik előttünk az élet kapuja. Ne felejtjük el, hogy Isten eddig értelem felett irgalmas volt hozzánk s ígérete van arról, hogy jövőre sem próbál erőnkön felül. Aki mindvégig megáll, megtartatik.

Március végéig halasztást lehet kérni az adóvallomások beadására

Rendelet a jövedelem- és vagy-nadó, valamint az általános kereseti adó kivételéről

A Budapesti Közlöny közli a jövedelem- és vagy-nadó, valamint az általános kereseti adó 1943. évi kivétel tárgyában kiadott 66.000-1943. VII. sz. pénzügyminiszeri rendeletet. Eszerint aki a bevallását a most kiadott rendelet intézkedéseinek szem előtt tartásával február végéig nem tudja elkészíteni, az a bevallás beadására az adóhivataltól március végéig terjedő időre halasztást kérhet. Ennél messzebbmenő halasztásért a pénzügyigazgatóságához kell fordulni.

A rendelet általában fenntartja az 1943. évre is azokat az eljárás szabályokat, amelyek az 1942. évi jövedelem- és vagy-nadó, valamint általános kereseti adó kivételéről érvényben voltak s közli a mezőgazdasági ingatlanok jövedelmének megállapítása céljából az 1942. évi terményárakat, illetőleg a mező- és erdőgazdasági ingatlanok, a házbirtokok, az üzemi tőkék, va-

laminat az értékpapírok, a külföldi pénznemek és kifizetések, továbbá az arany- és ezüstérmék s tőkekövetelések vagyonértékének megállapításánál alkalmazandó értékelési szabályokat.

A kivételi körrendelet figyelemmel van a harcúteri szolgálatot teljesítő katonákra, az ilyen személyek helyett a meghatalmazottjuk által beadott bevallásnak akkor is számítható bevallásnak kell tekinteni, ha abban a jövedelmek és vagyonértékek bevallása helyett csak a jövedelemforrásokat és vagyontárgyakat jelölték meg. Azoknál az adózóknál pedig, akiknél az 1942. évi általános kereseti adó, illetőleg jövedelem- és vagy-nadó a hadbavonulás miatt adóelengedés címen törölték, az adóhivataltól kötelesek a rögzített adóalapot felbontani, avégből, hogy a honvédelmi szolgálat miatt beállott jövedelemcsökkenést az új kivételnél megfelelően figyelembe vehessék.

Osztály és felekezeti különbség nélkül...

Munkaközösség a MAN Sz és a Női Tábor között

Fontos és nagyjelentőségű megállapodás jött létre a magyar női társadalom két nemzeti alapon álló csúcsszervezete: a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége és az Egyesült Női Tábor között. Ennek értelmében minden országos érdekű közös feladatot munkaközösségi alapon, egymással szorosan együttműködve, közös irányítással és munkamegosztással kívánnak megoldani.

Az ily módon létrejött munkaközösség osztály és felekezeti különbség nélkül foglalja magában az egész egyetemes női társadalmat és a hivatalos szervek mellett a nőkre váró társadalmi feladatokban az anyai felkíséretet van hivatva képviselni. A két országos tekintélyű csúcsszervezet egyik legfontosabb és legsürgősebb feladatának látja a dol-

gozó anyák gyermekeinek védelmére kellő számú napközi otthon és bölcsőde létesítését és a családvédelem hivatalos szervei mellett az önkéntes női segítőszolgálat kiépítését az ország egész területén. Ennek a hatalmas arányú munkának előkészületei máris folynak és a szervezési munkák részleteinek megbeszélésére a két csúcsszervezet a közeljövőben országos értekezletet tart.

Church'ill influenzás

Amszterdam, febr. 18. (Német TI) Az angol hírszolgálati iroda különjelentésben közli a Downing Street hivatalos közleményét. E szerint Church'ill miniszterelnök lázas hűlésben szenved és az ágyat kell őriznie. (MTI)

DEBRECZEN 3. OLDAL 1943 II. 19.

Egy évvel ezelőtt

1942 február 19-én választotta meg az országgyűlés vitéz nagybányai Horthy Istvánt Magyarország kormányzóhelyettesének. Egyhangú lelkesedéssel ment végbe a parlament kupolaacsarnokában a fényes aktus, amely az egész ország közakarátát fejezte ki. — A nemzet apraja-nagyja ragaszkodással övezte körül a kormányzóhelyetteset, ki ragyogó ifjúságában és tettekrekesztségében nagyszerű ígéret volt. — Az Apa és Fia állott az országgyűlés túláradó szeretetétől öveze és az a kézfogás, melyet akkor váltottak, mélyen megindított mindenkit.

A kormányzóhelyettes pár hónapot töltött magas közjogi méltóságának gyakorlásában. Mikor a magyar nép fiatalágának egyrésze a kötelességteljesítést, a becsület mezejére indult, akkor úgy érezte, hogy neki is ott van a helye közöttük. Mint repülőtest ment a harcúterre, számos dicső fegyvertényt hajtott végre és utóljára tavaly Szent István napján életét áldozta hazájáért.

A sokszor oly mostoha magyar sors akarta így, de Horthy István áldozatvállalása nem volt hiábavaló. Hősi repülőhalála örök példaadás a magyar nép, a magyar katona számára. Eppen ezért mély megilletődéssel gondolunk Reá a mai évfordulón, hősi áldozatvállalását, dicső emléket újra felidézünk és kegyeletteljes tisztelettel vésük újra szívünkbe, elménkbe példaadását.

Wassmund berlini professzor előadása Debreczenben a háborús sebészet előhaladásáról

A Debreceni Orvosegyesület csütörtöki, második tudományos ülésén a német orvostudomány egyik kiváló képviselője, dr Wassmund Márton professzor, a berlini tudományegyetemi szájsebészeti klinika igazgatója adott elő. Az előadást nagy érdeklődéssel várta Debreczen orvostársadalma, mert az illusztris berlini professzor „Az arc és áll lövéses sérüléseinek kezeléséről” tartott előadást.

Az ülést dr Kettesy Aladár professzor az egyesület elnöke nyitotta meg. Üdvözlő beszédében kifejtette, hogy dr Csiléry András professzornak a szájsebészeti klinika igazgatójának köszönhetjük hogy a debreceni orvostársadalom, a mai nehéz utazási viszonyok között is fél-éven belül a harmadik nagynevű sztomatológust láthatja vendégül. Wassmund professzor mögött hatalmas alkotó és tudományos munka áll. Neki köszönheti a berlini Wirchow Rudolf kórház sztomatológiai klinikája európai hírnevét.

Wassmund professzor bevezető szavaiban ismertette azokat a különbségeket melyek a végtagok és az arc sérüléseinek gyógyulása között rennállanak. Az arc lövéses sérüléseinek a fertőzés veszélye alig jön szóba így a csontsérüléseknél elsoránguan fontos sebzárás rendszerint rövidesen keresztülvihető. Természetesen itt is gondoskodni kell az életképtelen zúzott részek kimetszésével és a sebváladék levezetésével a zavartalan gyógyuláshoz. Az állcsontok rögzítését igen tökéletesen kell végezni — mert milliméteres eltérések is komoly működési kieséseket okozhatnak. Ezután Wassmund professzor vejtett képekkel mutatta be azokat a rendkívül súlyos sérüléseket melyeket jó eredményel sikerült meggyógyítani majd rátért előadásának legérdekesebb részére az állcsont és arc-hiányok plasztikai pótlására — mellyel reménytelennek látszó sérülteket is mint pl az áll teljes hiányát sikerült megoldani.

Wassmund professzor nagy-sikerű előadása után Kettesy professzor köszönetet mondott a

tanulmányos előadásért. Különösen hálásak vagyunk azért hogy Wassmund professzor éppen jelenleg bennünket igen érdeklő háborús sérülésekről tartott előadást. A lövéses sérülések lehető legjobb kezelése nekünk magyar orvosoknak is első és szent köte-

lességünk és ezért minden ilyen irányú segítségért és tanításért rendkívül hálásak vagyunk. Sok további sikert kívánunk ahhoz a nagy áldozatos munkához melylyel a német haderő erejének növeléséhez Wassmund professzor nem kis mértékben járul hozzá.

Esterházy János felhívása a szlovák kormányhoz: adják meg jogainkat

Pozsony, február 18. (Bud. Tud.) A Magyar Párt főrévi szervezetének gyűlésén gróf Esterházy János pártelnök halál-mas beszédében ezeket mondta:

— A mai háborús idők ugyan nem alkalmasak arra, hogy sokat beszéljünk, nem is lehet ma sokat beszélni, de amögött, hogy nem beszélünk sokat, sokat lehet érteni.

— Kisebbségi sorsunk a múltban is mindig nehéz volt, de ez az év, amit megkezdünk, a legnehezebbnek indul az eddigiek között is. Ma minden becsületese embernek a kívánsága csak az lehet, amikor Európa nemzetainak fiai közös harcokban véreznék, hogy mielőbb küzdjék le az európai kultúrát fenyegető bolsevizmust.

— Ugyanakkor aggodalommal tölt el bennünket az is, vajjon lesz-e a mai hatalmon levőknek annyi megértésük, hogy nekünk

a beígért jogokat, amelyek egyenlővé tesznek bennünket a velünk együtt álló többi nemzetiséggel, valóban meg is adják. Meg kell mondanunk, hogy bár mi mindig fegyelmestek vagyunk, kellő megértésre nem találunk eddig panaszainkkal. Ezért ma szavaimat a szlovák kormány tagjaihoz is intézem és kérem őket, adják meg nekünk jogainkat. A szlovák kormány-nak igen nagy a felelőssége, ha az alkotmánytörvényben lefektetett jogokat késik megadni. Mi kívánjuk azt is, hogy jogainkat tiszteletben tartsák.

— Békét hirdetek a nemzetiségek felé, de hangoztatom, ha a magyar vér jó ahhoz, hogy védekezzenek a hóbortolta orosz földön, kell, hogy jók legyünk ahhoz is, hogy ebben az országban egyenlő jogokban éljünk a legkisebb faluban éppúgy, mint a legnagyobb szlovák városban.

A cseh védnökség területén is elrendelték egyes üzemek korlátozását

Prága, február 18. (MTI.) A csütörtöki prágai lapok közlik azt a hivatalos rendeletet, amely a védnökség területén is elrendelt az egyes kereskedelmi és iparágak, valamint a vendéglátóipari üzemek korlátozását. A bezárt üzemek alkalmazottait a

hadilipari termelés szolgálatába állítják s amennyiben új keresetük kisebb lenne régi fizetésük-nél, akkor úgynevezett „kiegyenlítő pótlékban” részesítik őket. A munkaképtelen tulajdonosokat és alkalmazottakat segélyben részesítik.

Három tanítónő, hat derék magyar asszony és a tanyai gyermekek páratlan szeretetadománya

A magyar honvédek iránti rajongó szeretet, áldozatkészség és három tanítónő lelkes buzgósága valóságos csodát tett tegnap. A Nyírbátor község melletti Nagy alsófalva telep és a „Bernátréz” tanyai gyermekek izzó hazafias lelkű fiatal tanítónőinek buzditására elhatározták, hogy megajándékozzák sebesült és beteg hőseinket. Persze számításba kellett venni, hogy ezek a tanyai gyerekek és szülők mind szegény emberek, munkásoknak, cselédeknek, kőgazdáknak az elemistái. Mit adhatnának hát ők a maguk keveséből?

A szervezési munkát Mester Mária, Bárány Rozália és Paxián Margit tanítónők hamar elvégezték, nemcsak lelki, hanem fizikailag is.

Egy-kettőre megindult a különös népvándorlás, jött az aprónép, az egyik csuporban kis zsirt hozott, a másik pár kockacukrot kért el az édesanyjától, a harmadik kendőbe kötve lisztet és így tovább. Mindegyik hozott valamit ami éppen a maguk keveséből elvonható volt.

Lehet, hogy az apró kis adományokkal csoda történt, maguktól megszaporozódtak, de annyi bizonyos hogy garmadába került a hozzávaló a hős honvédek részére. Hat derék magyar nő vállalkozott rá, hogy elkészítik a szeretet ajándékait. Kolozsvári Ferencné, Verró Mihályné, Borsi Imréné, Takács Erzsébet, Berel Erzsébet és Struba Erzsébet álltak neki a munkának és versenyeztek, ki tudszabot, jobbat csinálni vitéz fiainknak.

Mire készen lettek, s mikor kiürült az öt hatalmas kemence, akorra az ég is kiderült felettük, hogy mosolyogva nézzen le rájuk, mi termett elő a szegény emberek kis csupor zsirjából, lisztjéből, pár szem cukrából. Volt ott még malomkerék nagyságú kalács is. Hadd gyönyörködjenek benne az Oroszországból hazatért hős honvédek és emlegessék meg milyen szeretettel fogadták őket itthon.

Satát költségükön szállították

be a rengeteg kalácsot, édes tésztát és mindenféle jót, ami csak az ügyes gazdasszonyok keze alól kikerülhet.

Volt is meglepetés, de nagy, a debreceni pályaudvar parancsnokságon, amikor beállítottak olyan rakományt, amilyet itt még soha nem láttak. Ilyen mennyiségű és minőségű szeretetadománnyal még nem lepték meg a honvédeket. Hogyne teljesítette volna a felsőbb parancsnokság ezeknek a derék magyar nőknek a kérését, hogy hadi osztrák szét ők maguk a hadikórház ápolói között.

Könnymelkélkezhető mi volt tegnap délután a hadikórházban. Mert bár el vannak látva honvédek minden szükségessel, de azért mégis csak más az, amit a spontán szeretet ad és aminek — hogy úgy mondjuk — van egy kis „hazafi” íze is.

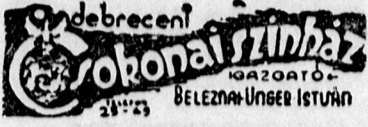
Óriási tehermentő tetejéig megtelt a tanyai gyermekek szeretetadományával Egy bizonyos hogy azokat a szemeket és tekinteteket ott a hadikórház termelében sem a példamutató tanítónők sem a velük bejött derék magyar asszonyok és leányok soha életükben nem felejtik el. Nagyon boldog, felejthetetlenül szép napot szereztek derék honvédeknek.

Tömegszerecséllenség egy temetésén

Milánó, február 18. A Chieti melletti Gessopalma községben tömegszerecséllenség történt egy temetésén. Elhunyt a faluban egy közszerecséllenség álló gazda, akinek temetésére nagy gyászoló közönség gyűlt egybe.

A gyászolók mind behúzódtak abba a szobába, ahol a halottal felvartalozták. A padló beszakadt és a halott, valamint a gyászolók az első emelet egyik szobájába zuhantak.

A zuhanás következtében 42 ember (többekébe súlyosan megsebesült. Csodálatosképpen a halott valamennyi rokona sértetlen maradt. (MTI.)

HETI MŰSOR: Pénteken este: Bolond Ásvayné... Szombaton délután: Latyi-Matyai a furfangos cukrászinas... Szombaton este: Roninok kincse... Vasárnap délután: Szerencsetánc.

Szerencsetánc Selmeczy Mihály 25 éves színészi jubileuma

Huszonöt év munkájának ünneplő tiszteletére és igazi értékesítésére világot tegnap este a rivaldafény a Csokonai Színházban. Ünnepet ültünk, huszonöt év munkájának megbecsülő ünnepe s ha ezt a kritika mindent megátó szemüvegén keresztül szemléljük, meg kell állapítani, hogy magyar színész számára nehezebb, problematikusabb és gondteresebb huszonöt év sohasem volt történelmi multunk folyamán. Ha az elmúlt évtizedek távlatába tekintünk és elénk tárul az elmúlt negyedszázad sok-sok küzdelme, vajudása, csak akkor tudjuk igazán értékelni, felmérni, hogy mit jelentett ez id 5 alatt magyar színészeknek lenni.

A pályakezdet 1918... Recseg, ropog az egész Európa... és elindul egy színész... Aztán jön Trianon, csonkabhaza, a magyar szó kitiltása a hazai földről, szűkreszabott lehetőség lthón, a csonka hazában, küzdelem ősi kulturánkért a trianoni határon túl... Mindez azonban nem tőri le annak a hitét, aki a magyar szó igazi apostolává szerződött egy életre át. Ez a hit világot töretlen tisztá fényvel a Selmeczy Mihály számára küzdelmekkel teli évtizedeken át és ez adott újabb meg újabb indítóerőt számára s most, amidőn őszinte tisztelettel és elismeréssel köszöntjük őt, szívósi kívánság, hogy istenáldotta tehetsége, művészetének gazdag lelkitartalomra valló bensőséges értéke vigye nemesen ivelő művészpályáján a további megbecsülés sikere útján De szőljön az elismerés és megbecsülés az aranyos kedélyű, megértő jóbarátnak is, annak a Selmeczy Mihálynak, akit mint embert is mindenkor őszintén tiszteltünk.

A közönség lelkes ünneplése közben nyílt szét a Csokonai Színház függönye. A színpadon színes csoportban a B. Unger-társulat tagjai sorakoztak fel. Középen ajándékok tömege a 25 éves színészjubiläumára Selmeczy Mihálynak. Módy Luczi és Erdész Irén vezeti be a jubiléant. Kedves, megkapó pillanat, a közönség szünni nem akaró tapsal fogadja kedvenccét, Selmeczy Mihály főrendező. Elsőnek dr.

Csokonai Színház. február 19-én, pénteken este filléres helyárakkal. Bolond Ásvayné. Tisztviselő-est. február 20-án, szombat délután közkívánatra: Latyi Matyi. Gyermekekadás filléres helyárak. február 20-án, szombat este B) bérletben. Roninok kincse. Nagyszerű újdonság!

Luczkó József, a Színművészeti Kamara kiküldöttje köszönti: 25 év — úgymond — a mindenségben csak egy pillanat, a színész életében hosszú-hosszú nagy idő, mert a színésznek mindennap újból és újból kell meghódítania a közönséget és a közönség amilyen hálás, olyan kegyetlen is tud lenni. S ha egyszer a színész elveszíti az érvényesülés lehetőségét, mindenét veszítette. Boldog az, akit siker kísér évtizedeken át. Ehhez a sikerekben gazdag évekhez kívánok még hasonló újabb évtizedeket fejtezte be beszédét.

B. Unger István színigazgató üdvözölte ezután Selmeczy Mihályt. Örülök és boldog vagyok — mondotta, hogy e szép évfordulót társulatomnál érhetted meg. Szeretném, ha a következő huszonötödik évfordulón én játszhatnék a Te színházadban, mint öreg, nyugalmazott színigazgató.

A társulat tagjai nevében vitéz Molnár Iván köszöntötte közvetlen szavakkal a jubiléant. Más pályán huszonöt év után — mondotta — elő szoktak lépni. A színészpályán ez fordítva van, mert az igazi előlépés a színésznél a 18-ik évnél kezdődik. De még a művészetek sorában is különleges helyzete van a színművészetnek, mert amíg a művészi termelés az egész emberiségnek szól, addig a mi küldetésünk kizárólag magyar ezen a földön. Mi nem tudunk nemzet-

kiek lenni, mi magyar színeszek maradunk. Adja Isten, hogy a következő jubileumi fordulót, ahol művészi pályád kezdted, az aradi színházban ünnepeheszük.

Az elhangzott beszédekre Selmeczy Mihály meghatottan, kedves közvetlenséggel válaszolva megköszönte a hivatalos tényező és a közönség kiünneplő ünneplését, majd bemutatásra, illetőleg felújításra került Bodán-szky—Stolz Róbert: Szerencsetánc című mulatságos operettje, amelyben Selmeczy Mihály formálta Platzer Sebestyén figuráját azzal a megelevenítő erővel, izes humorral, ami a legfőbb értéke ennek az izgig-vérig művészembernek. Játékát a közönség állandó tetszésnyilvánítása kísérte. Ez azonban már nem a jubilánsnak, hanem a kiváló jó színésznek szólt. A jól pergő előadás sikerében Erdész Irén, Kolár Livia, Perényi Sári, Gál Manci, Rajz János, Márky Géza, Kormos Ferenc, Hortobágyi Arthur osztozkodtak, kik művészetük és tudásuk értékeivel igyekeztek ünnepi hangulatot varázsolni a Csokonai Színház színpadára és dícséretükre — teljes sikerrel el is érték. A közönség felvonások után függöny és vasfüggöny elé tapsolta a szereplőket, élükön a főrendező Selmeczy Mihálynal.

Simor Erzsébet Debrecenben vendégszerepel március 2-án a „Vén diófa” c. operettben.

A házasság, a nő, a gyermek...

Figyelemre méltó előadások az Actio Catholica debreceni előadássorozatában.

Az Actio Catholica „Családmegmentés-nemzetmentés” előadássorozata tegnap este is nagy közönséget vonzott a Svetits intézet új hatalmas tornatermébe.

Dr. Bozóky Ferenc, a debreceni egyetem ny. r. tanára mondott rövid megnyitót, amelyben hangsúlyozta, hogy fennmaradásunk és fejlődésünk erős oszlopa a keresztény házasság és a keresztény család. A nemzet élő szerve egész amelynek sejtjei a családok. Ha a családok elpusztulnak, ugyanez a sorsa lesz a nemzetnek is.

Dr. Marczell Mihály, a budapesti egyetem pedagógiai-professzora, a Központi Papnevelő rektora tartott ezután lendületes dialéktikájú előadást „Krisztus és a házasság” címen. Áttekintve a Szentírás Krisztus életéről szóló részlein megállapította hogy Krisztus emelőlözött mindent ami földi vonatkozású: nem foglalkozt például a római birodalommal szemben, de figyelmeztet minkre, ami az örökkévalóság. S legerőteljesebben talán a házassággal kapcsolatban, amely szent közösség, életfakasztó szent egység. Mert Isten nem egynek és tökéletesnek hanem résznek teremtette az embert, az életet. De a házasság szent szolgálat is, az élet odaadó lemondással teli szolgálata. Az élet a legkegyelmeyebb dolog. A házasság felbonthatatlan Krisztus rendelte így. Isteni szent életkeret, szentesség: Isten egy sorba helyezte az a szentességgel, amelyben kegyelmet közöl jelenléte van az Oltárszentségre. — Az egyház szertartásaiban is megmutatja, mennyire nagy és szentnek tartja a házasságot. Vigyáznunk kell hogy a lelki élet farkasal meg ne támadják ezt a szentséget, s ha támadnak ellen kell állnunk, ki kell irtanunk mert csak így remélhetünk hazánknek sebb jövőt!

Ezután Hesz Márta nagyváradi urleány szavalt nagy sikerrel két verset. Különösen Szabó Lőrinc: Nyitni-kék című versének zeneiségét dallamos báját tudta tökéletesen visszaadni tolmácsolásában.

A nő és a házasság viszonyát nemes Cziike Gáborné Lovich Ilona, a finomtollú írónő világította meg útmutatást adó előadásában. Bevezetőben foglalkozott a nő hivatalával, amely csak az lehet: otthont adni a férfinak. Várhatják más munkák, más feladatok amelyekben szintén megállíthatja a helyét, de itt érinti a legénye-

gét annak amire Isten elhívta, a nő hivatása mégis elsősorban a család. Kevés napjainkban az a család amelyben harmonikus, s nyugodt, békés az élet s egyre több a széthulló fészék.

A férfi és nő kettőssége végig vonul a családi életben. Az egységet a közös keresztény világnézetnek kell megadni. A házasság rom pillér pedig amelyen a keresztény házasságnak fel kell épülnie: a szentesség, a hűség és a gyermek. Mind a háromban Krisztust keressük és hívjuk, mert ő fordul felénk a szentességben, az ő segítségére szükséges a hű együttéléshez és ő kell hogy mellettünk legyen a gyermekkel járó ezer gondban. A házasságba induljon a férfi és a nő is úgy hogy tudatosan vállalja a házasság élet keresztjét, komolyan számoljon a nehézségekkel. A nő pedig mondja a férfinak: Legyen meg a te akaratod! Mert ez az egyház tanítása is, amely kifejezésre jut abban hogy az asszony jobbára állítja a férfit, Szent Pál pedig azt mondja: Asszonyok engedelmessédjétek a férflaknak. Minden asszony úgy nézze az urát mint akit Krisztus állított melléje s tudja meg, hogyha neki engedelmessédjik, Krisztusnak engedelmessédjik. Szépen fejezi ki ezt Makkai Sándor egyik regényében. A feleség pedig teremtse meg a kellemes meleg derűs megnyugtató otthont. A férj pedig egy kis megértéssel, elismeréssel, apró figyelemmel viszonozza felesége igyekezeit. Legyen hű hitveséhez a nő. Ne csak a hűség köznapi értelmében de úgy is, hogy nem kívántatja magát másokkal s ebben benne van az is, hogy nem kendőzi magát nem fiórtól s az ura el is hagyja. Solvejg-ként várja őt a sírig: Legyen anya a nő! A gyermek az a szál amely a boldogsághoz, az élethez s egymáshoz köti a férjet és feleséget. S mily felelős gondolat: a teremtés szent misztikumában segítőtársa lenni Istennek. Mégis a ma nőtípusai: a fáradhatatlanul szórakozó táncoló, az ideges” nem kívánunk résztvenni ebben a munkában. — Sokan félnek az anyagi gondoktól s az „egyket” öltöztetik se-lyembe bársonyba.

A közönség lelkes tapsa között így folytatta Cz. Lovich Ilona: — En ötödik gyermekem megszületése után azt mondtam asszonytársaimnak: Neveljétek gyermekeiteket igénytelenségben. A gyermek neveléséhez pedig forduljunk Krisztushoz ajánljuk fel

Neki gyermekünket! Mert aki úgy szereti gyermekét, hogy félti Krisztustól az előbb-utóbb elveszti s aki pedig Krisztusnak ajánlja fel megtartja örökké! A nagyszámú közönség melegen ünnepelte a kitérő írónő előadása végén.

Dr. Czeglédy Sándor egyetemi professzor érdekes előadása a református énekeskönyv megújításáról

Az énekeskönyv megújításának ügye a keresztyén egyháznak életfontosságú ügye — Az énekeskönyv megalkotásában felül kell múlnunk önmagunkat

A Kálvinisták Templomegyesülete tegnap tartott teadélutánján dr. Czeglédy Sándor egyetemi professzor előadásában olyan kérdéssel foglalkozott, mely a református egyházi élet egyik legfontosabb ügye: az énekeskönyv megújítása és egyszerűsítése az egész ország területére.

Az összejövetelt közének után Szabó Gábor püspöki segédlelkész bensőséges imája nyitotta meg, majd dr. Balogh Gyula kor. mányfő anácso, egyházzrészi gondnok mondott bevezetőt. Megköszönte Czeglédynek, hogy előjött előadást tartani és ezzel a jótékony cél szolgálja. A jótékonyra sohasem volt nagyobb szükség — mondta — mint most, a nehéz háborús időkben, amikor sokkal többen szorulnak rá a támogatásra, Sok könnyet igyekezünk letörölni a begyűlt adományokból. Kérjük Isten, hozza vissza hős növendeinket jó egészségben.

A lelkesen fogadott szavak után dr. Czeglédy Sándor egyetemi professzor tartott igen értékes felvilágosító előadást. Alig két évtizede alkották meg a mostani énekeskönyvet, tehát önként adódik a kérdés, miért van már szükség megújításra. Hangsúlyozta azt az általános elvet, hogy az énekeskönyv, mint az istentisztelet állandó alkotórésze, folytonos reformra szorul. Az istentiszteleten résztvevőknek azt kell éreznük, hogy az ő énekük az Isten utáni vágyódásuk, az ő hitüknek kifejezése. Az énekeskönyvnek tehát állandóan fejlődnie kell a korrall együtt. Sohasem válhat az énekeskönyv egyházzenei példa árrá, még kevésbé múzeummá, hanem a ma élő református ember énekeskönyve kell, hogy legyen. Nem szabad mindenáron való erőszakos újításra gondolni. Vannak idők, amikor tényleg új énekekre van szükség, de vannak korszakok, amikor a reform éppúgy, mint a reformáció idején, a visszareformálást, az eredetihez való visszatérést jelent. A keresztyén egyház nemcsak a jelenben élők közössége, hanem olyan közösség ez, amely felelő áll térnek és időnek. Mi hitbeli egységben vagyunk azokkal is, akik előtünk jártak és akik a Krisztusban igazán hittek. A mi atyáink hite a mi hitünk és a mi atyáink éneke a mi énekeink. Az időbeli különbség, a történelmi távolság nem számít. A hitbeli egység a fontos. De akár az igazság elve, akár a közösség elve szempontjából vizsgáljuk a dolgot, azt látjuk, hogy az énekeskönyv állandó, gondos és lelkiismeretes ellenőrzésre és reformálásra szorul.

Van egy különös ok is, amely sürgetőssé teszi a reformálás ügyét. Ez az elszakított reformátusság nagy részének visszaterése az anyaország egyházába. Ezek az országrészek énekeskönyveket hoztak magukkal. Nem lehet négy énekeskönyv a magyar református egyházbán. Kérdés, melyik legyen a közös énekeskönyvünk. A délvidéki maroknyi reformátusság olyan kiváló énekeskönyvet alkotott, amely akár bibliai hűség, akár irodalmi, zenei színvonal szempontjából a mi jelenlegi énekeskönyvünket messze felülmúlja. Milyen legyen tehát az új énekeskönyv? A törzsananyagát a zsolnárok kell, hogy képezzék,

ajánlja fel megtartja örökké! A nagyszámú közönség melegen ünnepelte a kitérő írónő előadása végén.

mégpedig minél nagyobb számban. Az erdélyi énekeskönyv mindössze 40 zsolnárt vett fel. A Szecezi Molnár Albert fordításában 1430 vers van és ebből csak 154 verset vettek fel Erdélyben. A mi énekeskönyvünkben 639 vers van. A kérdéseket nagy viák folynak és a bizottságok lelki ismeretesen dolgoznak a megoldáson. A fordítás és a bibliai hűség szempontjából alapos felülvizsgálatot tartanak. Reméljük, hogy a reform következőben több olyan éneknél lesz, amelyet szívesen énekel a gyülekezet. A zsolnárok irodalmi kérdéseivel külön irodalmi, a zenei résszel külön zenei albizottság foglalkozik. Vannak, akik ragaszkodnak a most szokásos „kiegyenlített” énekléshez, viszont mások azt követelik, térjünk vissza az eredeti genit ritmus énekléséhez (ez gyorsabb tempójú). Ezt az elvet követtek a volt jugoszláv énekeskönyvben is. Az elnyújtott éneklés nem magyar különlegesség, megtalálható minden országban, ahol a hit lendülete a terpeszkedő közönségnek és a hitbeli elankadásnak adott helyet.

Czeglédy Sándor foglalkozott az új énekeskönyv készítésének gáival is. Itt is gondos válogatással végeznünk. Végül felveti a kérdést: miért kell éppen most végrehajtani ezt a munkát, hiszen olyan fontos más feladatok vannak előttünk.

Az énekeskönyv megújításának ügye — mondta az előadó — a keresztyén egyháznak életfontosságú ügye. Az éneklés ígértetés lehet. A háborús idő nem akadály. Béke idején az emberek könnyen elszakodottá lesznek, elfelejtének imádkozni. A megpróbáltatás idején az emberek megtanulnak a mélységből az Istenhez kiáltani. Az egyháztörténelemből azt látjuk, hogy a megpróbáltatás időszakában nagyon sokszor gyönyörű alkotásokat hozott létre az egyházzenei éneklés terén. Az énekeskönyv megalkotásában felül kell múlnunk önmagunkat. Ez a munka csak a Szentlélek erejével mohai végbe. Jézus megígérte nekünk a lélek ajándékát, ha igazán kérjük azt: megnyerjük.

Református Otthon megszervezése

A nagy tetszéssel fogadott előadást dr. Balogh Gyula mondott meleghangú köszönettel Czeglédy Sándornak, aki nagyon is időszerű kérdést vetett fel. A Templomegyesület feladatát most kibővíti egy újabb feladattal: a Református Otthon megszervezésével. Az egyházzrészek női szövetségeit és női köröket szerezettel hívjuk, mert nagy szükség van Debrecenben is az egységes keresztyén református közvélemény kialakítására, különösen most, amikor olyan fontos kérdések kerülnek napirendre, mint a valláségség kérdése is. Szükséges, hogy olyan központunk legyen, ahol az egységes református közvélemény kialakuljon. Segítsenek, hogy Debrecenhez méltó Református Otthon alapját megvehessük.

A teadélután háziasszony tisztségét a következő hölgyek látták el: dr. Varga Zsigmondné, Konez Auréliné, Cserép Sándorné, Payer Ferencné, Bartha Istváné, Polgár Istvánné, Horváth Béláné és a Templomegyesület vezető hölgyei két asztalnál.

Debrecen felé szökött a gödöllői állatorvos egyik gyilkosa

Tettesét elfogták, vallomása alapján a debreceni rendőrség itt keresi a rablógyilkost

Bendly A. Ernő gödöllői nyugalmazott állatorvos rablógyilkosának kézrekerítésére országos nyomozás indult meg és a gyilkosság szálai Debrecenbe is elnyúlnak. Most már teljesen tisztázódott a véres kegyetlenséggel elkövetett fejszés rablógyilkosság minden részlete. — Megállapították, hogy mit raboltak el áldozatuk leterítése után a tettesek, két 18—19 éves züllött suhanc, akik közül egyiket tegnap délelőtt Gödöllő külső területén a szőlők közelében, egy elhagyott présházban a csendőrök váratlanul megtalálták.

A nyomozás ugyanis megállapította, hogy Bendly A. Ernő, aki magányosan élt a gödöllői Újtelepen, nemrég szolgájaként alkalmazott egy 18 év körüli suhancot, akinek jóbarátja volt egy gödöllői fiatalember. Ez a fiú, aki még fiatal korú, került kézre a nyomozás során a gödöllői présházban. Középszkolát végzett egyik környékbeli intézetben, szüleivel Gödöllőn lakott, de méltatlan volt a derék, dolgozó polgári szülőkből keveredte, züllött életet élt. Ez volt a társa az állatorvos háziszolgájának, akivel együtt a gyilkosság után a lakásból minden

megmozdítható értéket elvittek, többek között a hálószobából még az ágyneműt is.

A fiatalkorú rablógyilkos vallomása szerint a holmit két nagy bőröndbe csomagolták össze és elrögzíték 1500 pengőért. A pénzt és értéket társá vette magához, aki vasárnap este vonatra ült azzal, hogy Debrecenbe meneküljön és itt rejtőznie el. A fiatalkorú is felszállt társával, közben azonban meggondolta a dolgot és a vonat indulásakor a kocsi másik oldalán leugrott és csütörtökig a gödöllői szőlőkben bujkált.

Beismerte, hogy részt vett a rablógyilkosságban. Együtt mentek be az állatorvos lakásába Poharazgattak, majd az ágy szélére ültek mindhárman. Ekkor egyikük feragadta az ágy alá a háziszolgát előre elkészített baltát és ekkor kezdte ütni hátulról az állatorvos fejét. A gyilkoságot előre megfontolt szándékkal követték el, hogy kirabolják Bendlyt. — A fiatalkorú gyilkost a csendőrök vették őrizetbe, míg társát Debrecenben és Nyiregyháza is nyomozza a rendőrség, mert az a gyanú is felmerült, hogy esetleg nem Debrecenben, hanem Nyiregyháza szőlőterületén rejtőzködik.

Nők a férfiak helyén...

Színes riport a kereső nőkről, akik férfi munkát végeznek

A háborús idők velejárója a kereső nő, aki a férfi munkahelyére kerül. A csilingelve rohanó sárga villamoskocsin sínadrágjában, egyszapkájában villamosjeggyel szolgáló villamoskalauzról egészen a hivatalokban egyre nagyobb számban alkalmazott tisztviselőnkig, mindenütt előtérbe került a női munkakerő. Már az első világháborúban bebizonyította a magyar lány, magyar asszony, hogy ha az idők komolysága megkívánja, férfiak munkáját is elvégzi, férfiposztot is helyt tud állni.

Napjainkban már könnyebben is megy ez, mint az első világháború idején, hiszen a nők egyre öntmaradt a háborús évek elmúltával is a munkaszakmákban és ma már alig van olyan életpálya, ahol szinte egyenrangú félként ne szerepelne a férfiakkal.

A komoly idők szele a férfiak munkaterületére sodort nők közül folytattunk néhány beszélgetést arról a változásról, melyet életükben egy-egy fontos, azelőtt férfiak által ellátott munkakör betöltése okozott...

— Megszokás kérdése az egész — mondotta a banktisztviselő, aki egyik debreceni pénzintézet váltóosztályánál egy 40 év körüli férfi helyét foglalja el most.

— Kilenc évvel ezelőtt érettségiztem, utána két évig foglalkoztam írodában s magam sem gondoltam, hogy még egyszer. Azelőtt keresnem kellett valamit mindig, amivel betöltsem az életemet, most azt készen kapom a munkámban. Ez teljesen kielégítő. Jó érzés az, hogy napról napra simábban, biztosabban megy minden, egyre jobban belezöknek munkakörömbe... A munka, ha érti az ember azt, amit végeznie kell, nem okoz problémát, sőt jól esik...

— Egyenértékűnek tartja munkáját a férfi kártársával? — Általánosságban igen... Vannak bizonyos fázisai a munkának, ahol a férfiak használhatók, másokban viszont a nők... Az a nézetem, hogy mi helyt egy nő számára is ha-

lálisan komoly dologga, életkérdéssé, kenyérgesetté vált az állása, mint az egy férfi számára szokott lenni, ahogy át tudja érezni ezt a felelősséget, nem sok különbség lehet férfi és női munkaerő között... természetesen ha csak nem valami speciális munkaterületről van szó. A női munkaerő hitelét valószínűleg azok ronthatták le, valamikor évtizedekkel ezelőtt, akik inkább divatot, félig szórakozást, félig ismerkedési területet láttak munkájukban, akiknek nem volt életbevágóan fontosságú a munkájuk, kerestük, hiszen otthon tartották őket, csak néhány ruhadarabra, zsebpénzre kellett, amit kerestek. Ez volt az olcsó és bizony eléggé értéktelen női munkaerő... Ma már ennek a kora lejárt. Ma, aki leül az íróasztal mellé, annak tisztában kell lennie azzal, hogy ő most egy férfit pótol, akit nagy és szent kötelességek szolgáltattak el... Nem tekintethi magát talán éppen azért egyenértékűnek azzal a férfival, aki elődje volt, mert azt, amit most az csinál, nem tudná utána csinálni... De azt éreznie kell minden dolgozó nőnek, hogy az az elfoglalt íróasztal, munkahely kötelez arra, hogy a lehető legtöbbet nyújtva töltsük be az elfoglalt posztot...

— A férfi kártársakkal hogy van megelégedve? — érdeklődünk.

— Nagyon sokat köszönhetek annak, hogy a kezdeti időben, amikor hiányzott a gyakorlat és kicsit idegenül mozogtam a munkahelyemen, segítettek, kedvesen, magától értetődő gyengédséggel tájékoztattak... Ma már azt veszem a legnagyobb elismerésnek, hogy alig veszik észre bennem a nőt, inkább a munkatársat látják, akivel közösek a témáik, érdeklődési területeik, problémáik... Vagyis teljesen bevettek maguk közé... Bevalltam...

A villamoskocsi peronján áll a kalauz. Úgyesen, gyorsan kezeli a jegyeket... a megállóknál kedvesen sürgeti az utasokat és irányítja a kocsi

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. II. 19.

belseje felé azokat, kik makacsul szeretnek a kocsi előreszén összeszuszulódni...

A végállomásnál rövid szünet áll be szorgalmas munkájában, míg az egyik utascsoport kiszáll, a másik fellép a kocsi... Adig érdeklődünk...

— Nehéz a munkája? — Hát Istenem... nem könnyű... de ezt csinálni kell... Most a hidegtől kicsit szenvedünk, de még néhány hét, aztán jön a tavasz...

Türelmetlenül dobant a kis szörcsizmás lábaival, mintha sürgetné a tavaszt...

— Sok baj van az utasokkal... — Dehogy... aranyosak... tréfálnak... Nem mondom, ideges ember is akad... de hát azt meg lehet érteni a mai világban...

— Mivel van a legtöbb baja... — Hát... elsősorban azzal, hogy senki nem akar a kocsi belsejébe húzódnival... összeszuszulónak az utasok, bent pedig üres helyek vannak... Aztán vannak javíthatatlan felkapaszkodók és leugrók... De hát ez mind semmi...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

— Szóval elégedett... — Ha velem meg vannak elégedve, én is elégedett vagyok...

Igy dolgoznak, küzdenek a férfiak helyén ma a nők... Így keznek tőlük telhetőleg betölteni azt a posztot, aminek elfoglalását rájuk parancsolta az idők szava...

Felveszi — elmegy

Nem tudom, hogy ismerni mert tőzítatik-e ezt a, mintegy tíz tizenöt évvel ezelőtt általánosan elterjedt találókérdést?

Úgy hangzott, hogy: Felveszi — Elmegy — Leteszi Felmegy — Lemegy — Felveszi — Elmegy. Rendkívül diadalmosan mondták el az emberek egymásnak, mert akitől megkérdezték, hogy mi az és ha az illető a viccet még nem ismerte, a saját erejéből akkor se tudta kitalálni, ha megfeszült. Azonban rendszerint egyáltalán nem feszült, hanem szépen megkérdezte, hogy mi az és akkor megmondta neki, hogy a találós kérdés megfejtése: a lámpagyújtogató.

Miután megtisztította a gázlámpa üvegét, felveszi a létráját és elmegy. A másik gázlámpa alá megy, ahol újra leteszi a létrát és felmegy. Azt a lámpát is elintézte, akkor lemegy, felveszi a létrát és elmegy.

Ennek tudatában aztán könnyen jegyzi meg magának az ember a dolgot. Felveszi — Elmegy — Leteszi — Felmegy — Lemegy — Felveszi — Elmegy. Egyáltalán nem látom be, Hölgyeim és Uraim, hogy ha minden téren annyira visszasírjuk azokat a régi, szép időköt, akkor mért ne térjünk vissza többek között az e fajta kedves és szórakoztató találós kérdések divatjához? Miután azonban minden új, vagy reaktívált divathoz kell egy hangadó elem, aki azt megindítja, engedjék meg, hogy ez alkalommal én legyek ennek a találós kérdés-divatnak az apostola és néhány szerény, de modern találós-alapítással megindítsam a kérdések lavi-

Miután azonban nehéz időket élünk és senki se szereti a fejét olyan dolgokon törni, amik nem muszáj, ennél fogva a kérdések megoldásának bizonyosfokú megkönnyítése végett én mindjárt megmondom, hogy mi a megfejtés és magát a kérdést csak a megfajítás után leszek bátor közölni. Természetesen szigorúan ragaszkodva eredeti mintához, a Felveszi — Elmegy-hez.

Első megfejtés gyanánt jöjjön a *Fizetés* fogalma. A rávonatkozó kérdés a következő: Kevesellem — Söhajtok — Nem mondok fel — Söhajtok — Lemondok és maradok.

2. Adó: Sokallom — Fellebbe-

Agyonszúrta vitatkozás során a hajdú-böszörményi levélkézbesítőt Kiss Márton földműves

A hajdúböszörményi csendőrség jelentette a debreceni ügyészségnek, hogy az elmúlt este Kiss Márton 69 éves Boda dűlő 969 szám alatti lakos agyonszúrta Tóth János levélkézbesítőt, aki a helyszínen meghalt. A nyomozás során megállapították, hogy Kiss Márton a zsebkészével dűlőben Tóth János felé csapott és a kés a nyakán vágta át az ütő-

zet — Felemelik — Nagyon sokkalom — Nagyon felemelik — Nem fizetem — Részlettel fizetem — Arvereznek — Megjédek — Fizetem.

3. *Pénztárca, elsején:* Kinyitom — Van benne — Domború — Fizetek — Becsukom — Kevésbé domború — Megint kinyitom — Van benne — Fizetek Becsukom — Lapos — Fizetni kéne — Kinyitom — Nincs benne — Becsukom — Homorú.

4. *Háztartáspénz:* Öngyágra beosztja — Egész jól kijön — Elsejéi számlák kifizetve — Maradék beosztva — Még mindig kijön — Váratlan számla egy régi tartozásról — Na, éppen csak, hogy kijön — Kesztű, mosoda, Katinak előleg — Maradék beosztva — Sehogyse jön ki.

5. *Háztartási alkalmazott:* Völegény van? — Dehogy van! — Akkor jöhét. — Völegény tényleg nincs — Aztán van Hát van? — Igen, hát most már van — Akkor mehet.

6. *Gyermekharisnya:* Ujjaknál stoppolva — Térdben kilyukad — Térdben stoppolva — Ujjaknál kilyukad — Mindenütt stoppolva — Mindenütt kilyukad.

7. *Ablakok:* Piszkosak — Lemossák — Ledörgölik — Fényesítik — Ragyognak — Délután jön egy eső — Megint piszkosak.

8. *Borotválkozás:* Kinő — Vizezem — Szappanozom — Levakarom — Betimszozom — Elrakom a borotvát — Ezalatt újra kinő.

9. *Férfi ruha:* Vadonatúj — Kevésbé új — Fényes — Nagyon fényes — Kifordítom — Megint új — Kevésbé új — Fényes — Nagyon fényes — Visszafordítom — Megint vadonatúj.

10. *Női ruha:* Nagy estélyi ruha — Átalakítás után kis estélyi — Átalakítva és kombinálva délutáni — Átalakítva bluz — Átalakítva babaruha — Vagy, ha az anyag arra is kevés, akkor új, kissé merész nagy estélyi.

11. *Szoknyadivat:* Rövid — Rövidebb — Legrövidebb — Hirtelen hosszú — Hosszabb — Leghosszabb — Az idén már megint egy kicsit rövidebb.

12. *Női kalap:* Malomkerék, függőkerék — Kisebb filckerek, struccotallal — Szalmakerék, minden nélkül — Kis kalap — Félkalap — Fülkalap — Hipp-hopp nincs kalap.

További találós kérdések közlését nem ígéri feltétlenül!

Zágon István

Súlyos ítéletek légoiltalmi kihágásért

A debreceni rendőrség mint kihágási bíróság öb debreceni lakost felelősségre vont légoiltalmi kihágás miatt és dr Papp Menyhért rendőrtanácsos mint kihágási bíró a lefolytatott tárgyalások után Szarvas János Böszörményi-út 5. szám alatti lakost 100 pengő pénzbüntetésre, Bagdi István géplakatos, Bocskai-tér 7. szám alatti lakost egy-napi elzárásra, Kandi Károly cipész, Wesselényi-utca 107. sz. alatti lakost egy-napi elzárásra, Gebei József Rakovszky-utca 1. szám alatti lakost egy-napi elzárásra, Árvai Béla géplakatos, Szoboszlói-út 22. sz. alatti lakost

egy-napi elzárásra, Bartha István asztalos, Faragó-utca 19. szám alatti lakost egy-napi elzárásra, Bánky Jenő hentes, Huszár Gál-utca 75. szám alatti lakost egy-napi elzárásra, Kósa Ferenc közműves, Borsovai-utca 14. szám alatti lakost kétnapi elzárásra, Rózsa János napszámos, Tegez-utca 57. szám alatti lakost egy-napi elzárásra, Szatmári Ferenc Tegez-utca 30. szám alatti lakost egy-napi elzárásra, Vincze László hentes, Hétvezér-utca 19. szám alatti lakost egy-napi elzárásra, Kovács Károly Mátyas király-u. 8. szám alatti lakost egy-napi elzárásra, Antonyák Károly Varga-utca 11. szám alatti lakost egy-napi elzárásra ítélté.

Budapest 5000 új kislakást épít

Szendy Károly polgármester elkészítette a főváros új kislakásépítési programját. A főváros 5000 új kislakást épít s ehhez két évre beosztva fokozatosan rendelkezésére bocsátják a szükséges építkezési anyagokat. Már tavasszal hozzá akarnak kezdeni az építkezésekhez és az idén 2000, a jövő évben 3000 kislakás felépítését tervezik.

HIREK

DOLGOZZ, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata február 13-án reggel 8 órától, február 20-án reggel 8 órától. „Nap” Plac utca 1. telef. 27-73. „Aranyegyszervu” Kossuth u. 8. sz., telefon: 24-96. — „II. Rákóczi” Miklós u. 55. telefon: 23-43. sz. — „Sztankay” Szent Anna u. 64., telefon: 25-58. sz.

NEM MEHETEK!

Irtó: Kalmár József.

A múlt éjjel azt álmodtam:
Fölnéztem a magas égre
S rám ragyogott köhényszemed
Örökéggé csillagfényre.
Hívogattól föl a Mennybe
Folytatni a boldogságot,
Mint a halál gyilkos keze
Itt a földön kettévágott.
Lelkem repült s el is ért már
A Mennyszög kapujába,
De visszatért, mert kislányunk
Nem maradhat itt magába!

Temetőben, strob között
Jártam, álomban az éjjel,
S szivszaggató panaszomra
Középen nyílt sírd széjjel.
Láttam, amint mozdult szíved;
Fölmelegült fagyos ajkad;
Panaszolta, hogy a vádást
Nem óhajtlád, nem akartad.
Ertem nyújtád karjaidat,
S forró csókom újad érte.
De öbredő kis leányunk
Örök gondom viszkérette!

Látod... Látod! Nem mehetek
Se a Mennybe, se a sírba:
Hiszen, ha ő itt maradna:
Mi is sírnánk, ő is sírna!

— A debreceni diákkaptár el-
aőke a váradí gyűlésen. A vá-
radi vitéz Horthy István Diák-
kaptár csoportja Csapó István,
a debreceni körzet elnökének
vezetése mellett népes gyűlést
tartott. A gyűlésen megjelene-
tek a nagyváradí pénztézetek
igazgatói, illetve küldöttei, va-
lamint a váradí Diákkaptárok
vezető tanárai.

— Új kezekbe került a Várad-
gyűlésegyezmény Takarékpénztár
Rt. Debrecen részvénytársasá-
gja. A Pesti Tőzsde értesítése
szerint a Váradgyűlésegyezmény
Takarékpénztár Rt. Debrecen rész-
vénytársaságját a napokban
megvásárolta dr. Simon György
szegedi zálogház-ujadonos. A
tranzakcióval kapcsolatban az
intézet alapítókijel, amely jelen-
leg 171.000 pengő, a közeljövő-
ben felemelik.

— Az osztályorsójáték tegnapi
nűzésán 10.000 pengőt nyert:
40553, 5000 pengőt nyertek:
1292 6102 52918, 4000 pengőt
nyert: 29673, 3000 pengőt nyer-
tek: 1599 3618 66560, 2000 pen-
gőt nyertek: 69563 97481, 1000
pengőt nyertek: 8258 10267
15334 37683 41094 55066 58544
97129, 800 pengőt nyertek:
15824 21701 24275 29768 38396
47058, 600 pengőt nyertek: 8048
11165 46997 57915 78877, 500
pengőt nyertek: 7432 7644 10879
28262 32381 37089 40625 46133
58062 62484 71698 72441 78328
78954 80845 81698 86874 87138
94589, 300 pengőt nyertek: 1638
1749 1883 3212 9164 10165 10510
15360 16233 16272 17800 19143
20080 24679 29882 30160 34000
36355 37224 38330 39324 39822
41520 42906 44342 44693 46781
47217 53061 53875 55879 58455
62618 63678 65056 65247 67023
68945 75423 76718 77461 84239
87389 89536 89815 90064 92402
93787 95765 95779 97445 99673
99705.

— „Katonadolog” című érde-
kes regény újra kapható kiadó-
hivatalunkban. Ára 80 fillér.

18.437.48 pengő végösszeggel zárult a MÁV. debreceni üzletvezetőségének a hadba- vonultak hozzátartozói támogatása érdekében folytatott gyűjtése

A Magyar Királyi Államvas-
utak debreceni üzletvezetőségé-
nek területén megindított gyűjtés
18.437.80 pengőt juttathatta
a hadbavonultak hozzátartozói-
támogatására. Ebből az összegből Debrecen
város közigazgatási területére
esik 7014.58 pengő, olyképpen,
hogy 4220.58 pengőt a debreceni
üzletvezetőség központjának és a helyi
szolgálati főnökök-
ségek alkalmazottai, 1564.00
pengőt a debreceni műhelyfő-
nökség alkalmazottai, 1230 pen-
gőt pedig a debreceni vasutas

egyesületek ajánlottak fel.
A vasutas egyesületek ado-
mánya a következőképpen oszlik
meg: MÁV filharmonikus zene-
kar 500 P, Szárnyaskerek egye-
sület 250 P, Horthy dal- és ze-
neegyesület 250 P. Egyetértés
dal- és zenegyesület 100 P,
Mavosz elnöksége 30 P.
A gyűjtés eredményéből mel-
tán megállapítható, hogy a vas-
utaság mind egyénenként,
mind egyesületein keresztül
méltyképen járult hozzá a
nagyikerű országos gyűjtési
mozgalomhoz.

Megvadult lovak a Ferencz József-úton elgázoltak egy nagylétai hegyőrt

Kiss János nagylétai hegyőr
tegnap délelőtt Debrecenbe jött,
hogy meglátogassa a klinikán
fekvő ismerősét. A pályaudvaron
villamosra ült, azonban a Kis-
templomnál lezárt, hogy egyik
üzletben vásároljon. A vásárlás
után megállt a Ferencz József-út
és a Kossuth-utca sarkán és a
villamos várta, hogy kimenjen
a klinikára.

Várakozás közben a nagylétai
más felől jött egy mentőautó,

azzal szemben haladt Szabó
György Faragó-utca 13. szám
alatti lakos kétlovas kocsija. A
lovak az autótól megvadultak,
felnagyaltak a járdára és elgá-
zolták Kiss Imrét, aki agyrázkó-
dást, ballábrándulást és kezén,
karján sérülést szenvedett.

Az autó, melyől a gázoló lo-
vak megvadultak, felvette Kiss
Jánost és kiszállította a sebészeti
klinikára, ahol kezelés alá
vették. Állapota nem súlyos.

— Árdragítás miatt eljárás in-
dult Tóth Antalné hajdúszoboszlói
asszony ellen, mert a babot
magasabb áron adta. — Békési
Ferencé ellen pedig azért indult
eljárás, mert Hajdúhadházon a
tojást adta magasabb áron.

— Szatmárnémetiben kilenc
árurejtelgető és árdragító ke-
reskedőt tartóztattak le. Spitz
Béla textilkereskedő lakásában
olyan típusú szövetet találtak,
amelynek árusítását zsidó ke-
reskedőknek nem engedélyezi
az ár hivatal. Sámuel Ignác ke-
reskedő 50 százalékos drágítá-
ssal adta zugba ugyanazt a
típusárut. Lebovits Lipót textil-
kereskedő a 37 pengős szövetet
138 pengőért adta.

— Cianozás halálos áldozattal.
A kassai rendőrségi palotában
az egyik helyiséget cianozták.
A gázosítás után Juró István,
a cianozó vállalat egyik munkása
két társával együtt gázálarca-
felszerelvével hozzákezdte a szo-
kásos befejező munkához. Fel-
tűnt, hogy sokáig nem jelentke-
tek, majd segítségkiáltások hallat-
ták. Több rendőr berohant
és Juró Istvánt hol an, két társát
eszméletlenül találták. A vizsgálat
megindult a szerencsétlenség
okának megállapítására.

— Filmfelvétel közben baleset
érett Kamarás Gyulát. Kamarás
Gyulát, az ismert színész, ki a
múlt években Debrecenben szép
siker mellett működött, csaknem
végzetessé vált szerencsétlenség
érett a budapesti Hunnia film-
gyárban filmfelvétel közben. A
„Késő” című új Daróczy-film
felvételei közben Jávör Pál, Mu-
ráti Lili, Bulla Elma, Sárdy Ján-
os, Kamarás Gyula, Bilinszky
Ibolya és még néhány színész
állt a felvevőgép előtt, mikor
nyolc méter magasságból egy
reflektort takaró furnirlemez
esett Kamarás Gyula fejére. A
fiatal művész elájult és arcát el-
öntötte a vér. Azonnal átvitték
az Uzsoki-utcai kórházba s ott
összevarrták a szétrepedt fejbőr-
t. Kamarás kisebbfajta agy-
rázkódást szenvedett. Ez külön-
ben már a második baleset ez-
zel a filmmel kapcsolatban: né-
hány nappal ezelőtt a filmgyár-
ból hazafelé tartó Pelhes Sándor
taxiját nyársal fel egy lovas-
kocsi rúdja. A kitűnő jellemző-
nész csupán a véletlennek kös-
szönheti, hogy néhány karcolá-
son kívűl nem történt komolyabb
baja.

— Svédország 200 vagon almát
akar venni tőlünk. A napokban
svéd bizottság tárgyalt erről Ma-
gyarországon. Megállapodásra
még nem került sor, de néhány
vagon almát, mint próbaszállí-
mányt, már Svédországba juttat-
tunk.

— Törökországban engedély-
hez költötték az üzemek átalaki-
tását. Ugyancsak a gazdasági mi-
niszter előzetes engedélye szük-
séges az üzemek, gyárak eladá-
sához.

— Lemondott az indiai alkí-
rály végrehajtó tanácsának há-
rom tagja: P. P. Medy, H. R.
Sarker és N. S. Amey. Lemon-
dásukat elfogadták.

— Kevés bort adnak el a ter-
melők. A Magyar Szőlőszedők
Országos Borértékesítő Szövet-
kezetének legutóbbi jelentése
szerint a borpiacon a hetek óta
tartó szilárdulásban újabban
némi enyhülés következett be
annak ellenére, hogy a termelők
eladási szándékát változatlanul
csekély. Kiszagda tételek liter-
fokonként 14 filléres áron nem
lehet vásárolni. Kiszagda tételek
literfokonként 14—15 fillér kör-
rűli áron még vásárolhatók, de
csak igen kis mennyiségben. A
minőségi borvidékek is meg-
akadt újabban az árak emelke-
dése. Mindenesetre megállapít-
ható, hogy a magas árakra való
tekintettel egyelőre megszűnt a
svájci piacra való kivitel lehetősé-
ge.

— A debreceni klinikára sú-
lyos sérüléssel szállították be
Molnár László 15 éves poroszói
lakost, akinek ellenfele kést dö-
fött a hátába. A vizsgálat meg-
indult a bieszkázás ügyében.

— Tíz lopásért egyévi börtön.
A debreceni törvényszék dr. Fő-
venyessy tanácsa elé került Fél-
egyházi Imre hajdúszoboszlói
napzámos, akit azzal vádoltak,
hogy az elmúlt év végén 18 lo-
pást követett el Hajdúszobor-
ményben. Nagyobbára élelmi-
szert és tyúkokat, kacskákat lo-
pkodott. Főegyházi Imre a nyo-
mozás során beismerte a 18 lo-
pás elkövetését, de a tárgyalá-
son már tagadta és csak 12 lo-
pás elkövetését vállalta. Elmon-
dotta, hogy társa volt a lopások
elkövetésében egy fiatalkorú le-
gényke is, aki önként, míg ő
lopkodott. A bíróság 10 lopás el-
követésében mondotta ki bűnös-
nek és elítélte jogerősen egyévi
börtönre. A fiatalkorút javító
nevelésre utalták.

Üzenetek a frontról

Dr. Török József orvos-örnagyt
megnyugtató üzenetét küldi Deb-
recenbe feleségének és Ildikó-
nak: jól van, egészséges, csak
arra kéri őket, hogy szorgalmas-
an irjanak. Szeretettel csókolja
öket.

Kozma Sándor honvéd meg-
nyugtató üzenetét küldi Debrecen-
ben, jól van, nincs semmi baja.
Csókolja. A rádióüzenetet öröm-
mel hallotta.

Debrecenbe és Balmazújváros-
ra üzen Szigeti Gyula honvéd a
164/54. tábori postaszámáról, szü-
leinek, testvéreinek, Zsuzsiká-
nak és valamennyi ismerősének:
jól van, egészséges, sok csókot és
üdvözlöt küld.

Árdragítási ügy megvesztegetéssel

A hajdúszoboszlói nyomozó
hatóság letartóztatta Rothmann
Tibor kereskedőt, akit azzal vá-
dolnak, hogy 350 pengővel
akarta megvesztegetni Nagy Zsu-
szánna hajdúszoboszlói lakost
és arra akarta rábírt, hogy
hamis vallomást tegyen a ható-
ság előtt és vonja vissza az apja
ellen tett feljelentést. Nagy Zsu-
szánna ugyanis textilárut vásá-
rolt és mivel úgy látta, hogy ár-
dragítás történt, feljelentést tett.
Nagy Zsuzsánna nem vonja visz-
za a feljelentést, sőt azért is fel-
jelentette Rothmann Tibort, ami-
ért meg akarta őt vesztegetni. Dr.
Nyerges Miklós vizsgálóbíró esü-
törökön kihallgatta Rothmann
Tibort és előzetes letartóztatásba
helyezte.

A topolyai internáló- táborból a debreceni törvényszék elé

Fejszével támadta meg a de-
tektív Debrecenben a Mikló-
s utcán Zsimkó Ferencé 48 éves
őcskaruhakereskedő és amikor
kivetkék kezéből a fejszét, öklé-
vel ütötte meg a köteleességét tel-
jesítő detektívet.

Az asszony ellen hatósági köz-
zeg elleni erőszak miatt meg-
indult a bűnvádi eljárás és most
vonták kérdőre a debreceni tör-
vényszék elé.

A vádoltat a topolyai internáló-
táborból került a debreceni tör-
vényszék elé. Kiderült, hogy
Zsimkó Ferencé kitiltották a belváros-
ból és a detektív azért jelent
meg, hogy kilakoltassa a Mikló-
s utcai lakásáról.

A tárgyaláson a vádat bizonyí-
toták a tanúk és az asszonyt a
bírósg elítélte 15 napi fogházra.
Az ítélet jogerős.

— Megírunk a „Debrecen” f.
évi január 29-i számában, hogy
„Farkas Ignác Hatvan-utcai
cukrászt, aki régebben a román
területéről csempészt fahajból
vásárolt, a debreceni törvén-
szék jövedéki kihágás miatt el-
ítélte”. Szükségesnek tartjuk kö-
zölni, hogy a még 1934-ben tör-
ént cselekményért most elítél
Farkas Ignác nem volt cukrász-
mester és nem is tulajdonosa a
hibben tévesen említett Hatvan-
utcai Farkas-féle cukrászdának.

— Varga Imre temetése. Nagy
részvétel mellett helyezték örök
nyugalomra csü-örtökön délután
a váratlan hirtelenséggel elhunyt
Varga Imre MÁV üzemi altisztet.
A köztemető díszravatalozó ter-
mét teljesen megtöltötte a nagy
gyászoló közönség, amelynek so-
raiban ott voltak az elhunyt kar-
ársai, jóbarátai és nagyszámú
tisztelői. A ravatal felett Birinyi
János ref. lelkész imádkozott.
Az ima után négylovas gyász-
kocsira helyezték az érekepor-
sót és megindult a gyászmenet a
sírhoz. A sírnál a lelkész újabb
imája után Forgács Gyula MÁV
altiszt mondott búcsúbeszédet. A
búcsúbeszéd után a MÁV Horthy
Dalegyet gyászdalai mellett el-
földelték a koporsót.

Időszerű kislexikon

A Beveridge-terv foglalkoztat-
ja napjainkban az angol alsó-
házat. Anglia szociális elmará-
dottságán akar segíteni Sir Wil-
liam Beveridge (ejtsd: Beveridz-
terve, amely a tőkének jelené-
keny mértékben való hozzájárulá-
sát kívánja a szociális szolgál-
tatásokhoz, amelyekkel minden
dolgozó angol biztosítotának
minden körülmények között
munkanélküliség, halál, baleset
és betegségek ellen. Beveridge
Churchill angol miniszterelnök-
kel és kormányával is elfogad-
tatta tervét, amelyet különben
az angol politikai életben nagy
súlyt jelentő Labour Party a
munkáspárt, nagy örömmel üd-
vözött. A parlament vitákban
sok ellenzője támadt a tervnek,
amelynek végrehajtása a nagy
biztosító vállalatoknak, de a gyá-
rosoknak is anyagi hátrányo-
kat jelentene.

Az ellopott madárijesztő miatt vádoltak padjára került az apa, anyja és fiú

Üjlétán egy madárijesztőt el-
loptak az egyik gazda kertjéből.
A madárijesztő ellopása miatt
két fiatalkorú legényke az utcán
vasvillával rohant egymásnak és
alaposan verték egymást. A vas-
villás háborúságnak szenvedő ré-
szese volt id. Schvenker Gyula
fia is. Az apa, mikor látta, hogy
a fia alul marad a küzdelemben,
beavatkozott a feleségével együtt
és megfutamították a fiú ellen-
felét, aki villáját eldobva egy la-
kásba menekült be. A házaspár-
utána ment, erőszakkal behatol-
tak a lakásba és az apa fenytő
potonokat osztogatott a legény-
kének.

Magánlaksértés miatt indult
meg a házaspár ellen az eljárás
és a debreceni törvényszékben az
apát 15 napi, az anyát 8 napi el-
zárásra ítélték. Az ítélet végre-
hajását felfüggesztették, tekin-
tetlenül az enyhülő körülményekre.
A verekedést kezdeményező két
fiatalkorút dorgálásra ítélték.

XII. Pius pápa különki- hallgatáson fogadta az anconai her- ceget a hercegasszonyal együtt

és szívesen elbeszélgetett velük.
A királyi hercegi párt, bár ma-
gánlátogatásra mentek a pápa-
hoz, rangjuknak megfelelő tisztel-
tetadással fogadta. Hasonló-
képpen kihallgatáson fogadta a
pápa a nápolyi bíbornok-érséket,
aki tájékoztatta a legutóbbi légi
ámadások által okozott károko-
ról. A pápa fájdalommal nyilat-
kozott a lakosság veszteségeiről
és megbízta a bíbornokot, adja
át apostoli áldását egyházmeg-
yéje híveinek.

— Az ONCSA országos veze-
tője Streicher Andor, Szatmár
vármegye alispánja lesz. Strei-
cher Andor szoros rokoni szá-
lak fűziük Debrecenhez. Szatmár
vármegye élén értékes munkás-
ságot fejtett ki hosszú időn ke-
resztül.

— A finn közoktatásiügyi mi-
niszter elrendelte, hogy az utolsó
középsikolai osztályból katonai
szolgálatra bevonult tanulók
minden szóbeli és írásbeli vizsgá-
nálkül megkapják az érettségi
bizonyítványt.

— A tábori postai tudakozót
Budapest, XIV., Aréna-út 27. sz.
alatti iskolába helyezték át. Tá-
beszélőn a 426-139 szám alatt
hívdó.

— Káromkodásért négy nap-
i zárásra büntette Vásári Gyula
nyircsahelyi közvetítő dr. Papp
Menyhért rendőrtanácsos kihá-
gási bíró a debreceni rendőrsé-
gen megtartotta kihágási tárgya-
lason.

— Az otthon dolgozó munká-
soknak is jár fizetéses szabad-
ság, még abban az esetben is, ha
egyidőben több munkával áll
szolgálati viszonyban s ha az al-
kalmazott önálló iparigazolvány-
nyal rendelkezik.

GYÁSZROVAT

Polgár Lókody János földbir-
tokos, nyug. városi erdőőr 63
éves korában elhunyt. Temetése
vasárnap délelőtt 11 órakor lesz
a díszravatalozó teremből ugyan-
aznap átszállított Mariska leánya
hamvai mellé. Lakás: Haláp 3.
Gebauer rendezi.

Bolbosz János 53 éves teme-
tése pénteken tíz órakor
lesz a hármastereből. Laká-
sunk: Balaton-utca 36. Csurka
temetkezés.

Uj könyvek

Oláh Gábor és a Csokonai Kör

Hézagpótló könyvecske jelent
meg a fenti címen Kardos Al-
bert, az ismert irodalomtörté-
nész tollából. — Oláh Gábor, az
immár halhatatlanságba szen-
derült költő s a Csokonai Kör
kapcsolatait tárja fel és foglal-
ja hangulatai keretbe az író, de
a tanulmányok ezen túlmenő-
leg az is egyik becse, hogy Deb-
recen XX. századi irodalmi éle-
tének ismeretéhez nyújt meg-
bízható és jól meglátott adato-
kat.

A Csokonai Kör dicséretét is
zengi a kis mű, megtudjuk belő-
le, hogy mennyire összeforrt
Debrecen irodalmi társaságával
Debrecen költője s a Kör meny-
nyit tett a költőért, a költő pe-
dig a körért.

A tanulmány nagy lelkesé-
déllel és szeretettel foglalko-
zik mindkettővel. Azok, akik
Debrecen irodalmi közelmúltja
iránt érdeklődnek, érdeklődéssel
fogadhatják a kis művet, mely
a Csokonai Kör levéltáránál
kapható, a Városi Levéltárban.

— Az államosított orvosoknak
is jár a köztisztviselői vasúti ig-
azolvány. Így azok a városi, kö-
zségi és körorvosok, akiket ja-
nuárban államosítottak, jogosul-
tak az arcképes vasúti igazol-
ványra. Az igényjogosult fele-
ségnek akkor is jár arcképes ig-
azolvány, ha a férj nem kap utána
családi pótlékot.

Ismerjük meg városunkat

Gróf Leiningen-utca

A Homokkertben van. A város
egyik legszebb sugárútja alakra,
formára Párhuzamosan húzódik
a Monostorpályi úttal és egyik
vége a Mikepércsi útra, másik
a Wolftelep néven ismert szőlő-
birtok szélére támaszkodik, ille-
ve húzódik ki.

Szép tágas, széles nagy utca.
Egyenes, mint a nyíl. Igaz hogy
nincs semmi közműve, de annál
szébb és erőteljesebb a fejlődési
lehetősége. Kis emberek laknak
erre elsősorban de évről évre
épül. Vasúti, postai altisztek köz-
alkalmazottak lakohelye.

Nevét egyik negyvennyolcas
magyar mártírtól kapta, amint
ezen a tájon van a többi vértanú
utcája is.

Debrecen élete nagyon össze-
forrt a magyar szabadságharcral
Debrecen hosszú ideig központ-
ja is volt a szabadságharcnak s
az események itt futottak össze.

Itt zajlott le az utolsó komoly
csatája is a magyar szabadság-
nak de eről majd később lesz szó
Érthető tehát, hogy ez a város
megbecsülje a szabadságharc em-
lékeit hőseinek állított maradan-
dó emlékeztetőt azzal, hogy ut-
cáikat nevezett el róluk.

Egyik legszebb külvárosi utca
is ilyen negyvennyolcas hősről,
mártírról viseli büszkén a Leini-
gen nevet. Annál büszkébben,
mert a név egykor tulajdonosa
nem is volt született magyar, de
hősi életével és mártír halálával
magyarrá lett és emléke a leg-
igazabb magyarok emléke között
áll minden igaz hazánkfia szívé-
ben.

Igen érdekes pályát futott be
ennek a névnek a viselője, aki
teljes néven gróf Leiningen-Wes-
terburg Károly honvédtábornok
Német fejedelmi és grófi család-
ból származik. Igen régi familia,
első ismert őse az a bizonyos
Emikó gróf volt aki a rablóke-
resztes hadjárat alkalmával, —
mint a rablókeresztesek vezére
Magyarországon esett el 1096-
ban. Pérfi ágon ugyan kihalt a
család, de leányágon a saar-
brückeri grófok örökölték birto-
kaikat, majd ismét két ágra sza-
kadott ez a család is, egyik ág a
Westerburgi grófi ág, így lett
kettős nevű a honvédtábornok
családja: gróf Leiningen-Wes-
terburg. Mint a legtöbb német

ősi család ismét ágakra szakadt,
ma hercegi és grófi ága van s
egyik anyai őse Viktória angol
királynő édesanyja volt.

Gróf Leiningen Károly Hessen-
ben született, Ibenstadtban 1819
április 11-én. Aradon végezték ki
1849 október 6-án. Harmincéves
volt mindössze és kötél általi ha-
láira ítélték, bitón végezte életét.
Ezt a kemény, megszegényítés-
nek szánt halált azért szánták
Leiningen tábornoknak mert az
osztrák hadsereg tisztjeként lé-
pett be a honvédseregbe, 1844
ben feleségül vett egy magyar
nőt, Sissány Elizt és ezzel a há-
zasságával magyar honos lett,
sőt a jelek szerint érzelmeiben is
magyarrá vált.

Amikor a magyar szabadság-
harc megkezdődött, az első kö-
zött jelentkezett a honvéd sere-
be, mint százados. A honvédelmi
minisztérium szívesen fogadta a
jól képzett katonát és a 19-ik
gyalogezredbe osztották be mint
őrnagyot. A déli sereg vidékre
kerül ezredével, míg testvérei
továbbra is az osztrák hadsere-
gben szolgáltak, így például a hon-
védőrnagy Leiningen nagybátyja
Leiningen Westenburg Cristian
ezredesként küzdött Erdélyben
majd vezérőrnagy és dandárpa-
rancsnok. Temesvár alatt kitün-
tette magát és tábornoknagyként
került Krakkóba.

Leiningen Károly gróf is győ-
nyörű katonai pályát futott be,
mert 1849 márciusában már ez-
redes és dandárparancsnok, jú-
niusban pedig hadtestparancsnok
és tábornok. Résztvett az 1849
július 11-iki komáromi, a július
17-iki harmadik váci csatában,
ahol Pöltenberg tábornok csa-
pataival egyesülve egy napig fel-
tartóztatta az oroszokat és fe-
dezte a visszavonulást.

A szabadságharc leveretése
után őt is elfogták s mint egy-
kori császári tisztet állították az
aradi vérvörénysszék elé ahol kö-
tél általi halálra ítélték és mint
ismeretes végre is hajtották tá-
rsaival együtt rajta is a halálos
ítéletet. Meghatóan szép német
nyelvű levelet, melyekben hitve-
sétől búcsúzik, a naplója a leg-
szomorúbb magyar idők egyik
legszebb ékesége mint lett magy-
garrá az, aki nyelvünket sem
birta, de lelkében magyarabb ma-
gyar volt bárki másnál.

Halála után özvegye néhány
esztendő múlva gróf Bethlen Jó-
zsefhez ment nőül magas kort
ért el, 72 éves korában halt meg
Budapesten.

Gróf Leiningen Károlynak Tö-
rökbecsén szobrot is állított a
nemzeti kegyelet, hogy ma mi
van vele, nem tudjuk.

Debrecen egyik legszebb fej-
lődő külvárosi utcáját nevezte el
róla és hirdeti kegyelettel hogy
él az, aki életét áldozta fel a
nemzeti ügyért és emléke példa
minden magyarok előtt, míg ma-
gyarok élnek ezen a földön.

Bélyeggyűjtés

Az úgynevezett „magyar meg-
szállási” bélyegekről.

Amikor az 1914—18-as vilá-
gháború reánkényszerít oly szomorú
véggel lezáródott, a gyászos ered-
mény legelőször is a levélbélye-
geken jelentkezett, mert a még
legújabbabb vágyalmokban sem
álmodott területnövekedést az ér-
dekel államok legeslegelőször a
bélyegeken keresztül, illetőleg
azokkal kívánták bemutatni. Így
történt aztán, hogy a régi Ma-
gyarország idegenre vált terüle-
tein talált magyar postabélyege-
ket az illető új államalakulatok
különböző felülvizsgálattal saját
bélyegekké alakították át. Meg-
történt azonban az is, hogy mi-
előtt a hivatalos felülvizsgálás
megtörtént volna, egyes katonai,
vagy magánalakulatok saját ha-
táskörükben, tenet teljesen ma-
gánjellegűen, nyomtattak ilyen
bélyegeket és így tehát itt két
teljesen külön csoportot kell meg-
különböztetni éspedig 1. a hiva-
latos kibocsátásokat és 2. a ka-
talogusok által is „Mache” (csi-
nálmány)-nak jelzett magán-
bélyegeket.

Vannak azonban ezen bélye-
geknél még külön más fajtái is
éspedig:

1. Idegen, francia megszálló csa-
patok által kiadott bélyegek, —
(Arad).

2. a magyar kormány engedé-
lyével kiadott szükségbélyegek
(Baranya I.) és

3. a szegedi nemzeti kormány
által kiadott bélyegek.

Mindezen bélyegek gyűjtőneve
„megszállási bélyeg” és az ezek-
re vonatkozó számszerű adatokat
az alantiekben adjuk meg azzal,
hogy esetleg még felbukkanó
minden másfajta felülvizsgálás-
értékellenes lim-lomnak, szédelő
visszaállításból származó „csinál-
mány”-nak minősítendő.

A) Magánforgalomból ké-
szült kétértékű bélyegek.

1. A megszálló jugoszláv csa-
patok néhány filatellista tisztjé-

DEBRECZEN . OLDAL 1943. II. 19.

nek kísérlete: 19 darab külön-
féle, a szerb címerrel felülviz-
mott magyar bélyeg.

2. Szintén ilyen természetű a
H-betűs felülvizsgálás 14 darab,
ú n. Pártosfalvi bélyeg.

3. Román megszálló csapatok
által kibocsátott 40 darab külön-
féle, román címerrel felülviz-
mott magyar bélyeg.

4. Az ú. n. SROBÁR-féle 30-as
sorozatból álló tót felülvizsgálás.

5. A szakolczai 14-es sorozatú
tót felülvizsgálás.

6. A Jehlicska-féle 4-es sorozatú
tót felülvizsgálás.

7. Az ú. n. „soproni népszava-
zás” felülvizsgálások és ezek ellen-
példányai.

8. A bécsi „Burgenlands Be-
freiung” felülvizsgálások és végül

9. A gráci sasos felülvizsgálás
magyar bélyeg.

B) Katonai hatóságok által ki-
bocsátott felhivatalos jellegű fel-
ülvizsgálások:

1. A muraszardahelyi SHS sorozat
19 darabja.

2. A Perlak-i SHS sorozat 20
darabja.

3. A Belatinc-i SHS sorozat
23 darab- és végül

4. A Lendvavásárhelyi SHS
sorozat 29 darabja.

C) Legális kiadások:

1. a nemzeti kormány által
Szegeden kiadott 49 érték.

2. a temesvári szerb megszállás
10 értéke.

3. a temesvári román megszállás
13 értéke.

4. A Bánát—Bácska 54 érték.

5. az aradi franciák által ki-
adott 54-es sorozat.

6. a pécsi BARANYA felülviz-
sgálás első sorozat 57 bélyege.

7. a pécsi BARANYA felülviz-
sgálás második sorozat 15 bélyege

8. a hivatalos SHS felülviz-
sgálás 46 bélyege.

9. a 44 darab FIUME felülviz-
sgálás bélyeg.

10. az 54 darab hivatalos cseh-
szlovák felülvizsgálás.

11. a kolozsvári román meg-
szállás 46 darabja.

12. a nagyváradi román meg-
szállás 78 darabja.

13. a debreceni ZONA bélye-
gek első 18 darabjából álló csoport

ja.

14. a debreceni ZONA bélye-
gek második, 101 darabból álló
csoportja.

15. a debreceni ZONA bélye-
gek harmadik, 47 darabból álló
csoportja és végül

16. a hét csoportból álló „Nyug-
atmagyarország” összesen 93
bélyege.

Minden itt fel nem sorolt ilyes-
mi természetű felülvizsgálás ér-
téktelen szemétnek tekintendő.

A gazdátlan lóról lelopták a szerszámokat

Bojti Illés gazdálkodó, Bel-
legelő 143. szám alatti lakos a
múlt napon szekerejével Debrecen-
be jött. A Kardos-utca 3.
szám előtt megállt és leszállva a
szekerről bement a házban lakó
ismerősehez. Mikor negyedóra
múlva visszatért, a szekérnek és
lónak nyomavesztett.

A károsult hazament abban a
reményben, hogy lova is haza-
ért, azonban nem találta otthon
sem. Reggelre aztán befutott a ló
szekér és szerszámok nélkül.

A szekeret később megtalálták gaz-
dátlanul a Péterfia-utca, a többi
mint 2000 pengő értékű szerszám-
oknak azonban nyomavesztett.

A károsult feljelentésére a
rendőrség megindította a nyomoz-
ást. Valószínű, hogy a tolvaj,
mialatt Bojti Illés a Kardos-utcai
házban volt, leszedte a lóról a
szerszámokat és az állat meg-
vadulva az ismeretlen embertől,
elragadta a szekeret. A Péterfia-
utcaig vonszolta, ott a szekert
úton maradt, míg a ló hazatért.
A rendőrség megindította a nyo-
mozást a tolvaj kézrekerítésére.

— Állatkínzásért negynapi el-
zárásra ítélte a debreceni rend-
őrség mint kihágási bíróság által
megtartott tárgyaláson dr Papp
Mehyérti rendőrtanácsos, kihá-
gási bíró Tóth György fuvaros,
Vulkán-telep 7. szám alatti la-
kost.

HA MEG EGYSZER AZT ÜZENI!...

— Kossuth Lajos életregénye —

Írta: Hegyaljai Kiss Géza

(82) (Minden jog a szerzőé.)

Dusček akadályt vet. A kor-
mány a rendelkezésre álló
arany, ezüst pénzkészletét miat-
ta nem szállíthatta el. Ami
Pesten marad, azt az osztrákok
lefoglalják. Összes intézkedése-
iben az osztrákoknak kedvez. —
Kossuth ellenőrizteti. Ő a sza-
badásharc pénzügyi megtöré-
sével iparkodik az osztrák győ-
zelmet biztosítani. A Világos
előtti napon arany rudakkal in-
dul a Schlick táborába.

Kossuth május 1-én kineve-
zett miniszteriuma ezekből áll:
Szemere Bertalan elnöksége
mellett Batthyány Kázmér a
külsügyi, Dusček Ferenc, a
pénzügyi, Csányi László a ke-
reskedési, Horváth Mihály csa-
nádi püspök a vallás- és közok-
tatásügyi, Vukovics Sebő az
igazságügyi tárcát vállalja.

Görgey elfogadja ugyan a
hadügyminiszterséget. De Bu-
dávár bevétele után visszautá-
sítja az országgyűlés kitünteté-
sét, az altábornagyi rangot és
a csillagkeresztet. Vezér, aki
vezéri haditerveit nem hajtja
ugyan végre, de elmerül a poli-
tizálásban.

Jobb lenne, ha harci téren
vinné előre a magyar erőt. —
A honvédek dicsőségének a hí-
re külföldön is csodálatot kelt.
És rokonszenvet. Heine ekkor
önti versbe lelkesülését:

Úgy megszűkül német ruhám,

Nevét ha hallom a magyarnak!
Érzékek tengerárja hány,
Lelkembe trombiták rivallnak!

Kossuth június 5-én este 6
óra tájban vonul be Budapest-
re. A nép örömeinek önkéntelen
kitörése fogadja.

Június 5 keddi nap. Délután
6 órakor érkezik a kormányzó.
A menet a Nyugati pályaudvar
felől hullámlázik végig a Váci-
később Vilmos császár-úton.
Elől a pesti nemzetőrség kék-
atillás csapatai. A nemzetőr
pattantyúság tökéletesen fel-
szerezte őt ágyúja dübörög a Va-
leró selyemgyár előtti téren. —
A Váci-út egészen az evangé-
likus templomig egyetlen virág-
szőnyeg. Rakva rózsákkal.

A főváros hintóját négy fehér
ló húzza. A kocsi fedetlen
fővel a nap hőse, Magyaror-
szág kormányzója. A fogat mel-
lett Károlyi György lóháton
balról nemzetőri őrnagy egyen-
ruhában. Nyájas, viruló arccal
hajlong mindenfelé. Jobbján
felesége. A házakon hallatlanul
sok zászló, virágfűzér. Sorfalat
a vaspályától az evangélikus
templomig a bécsi légió hő
fiat állnak. Egy zászlón ez a
három sor:

Ha az öröm szikrái gyujtanának,
Lángban kellene égni a hazának,
Borúra derül éljen a nép szabadítója!

És az üttesten végig harsog az
éljen.

A parlament Pesten folytatja

ülésezeit, törvényhozó mun-
káját.

Kossuth pedig nemes szíve
indítása szerint folytatja önfel-
áldozó munkáját. Rendezi az
egészségügyet, látogatja a kór-
házakat, összeírja a harcokban
elcsúszott neveit. Az egészség-
ügyi rendezésében különösen
segítségére van legifjabb húga,
Zsuzsa. Ő 1848 elején elveszti
férjét, Meszlényi Rudolfot. Szí-
ve fáj. A sebesültek ápolásában
keres megnyugtató elfoglaltsá-
got. 72 kórházat szervez a két-
évi háború alatt.

Kossuth emlékművet tervez
az elesett hősök számára. —
A rokkantakat megfelelő euró-
pai színvonalú intézetben kíván-
ja elhelyezni, Budapestet az
újjaszülendő Magyarország
ragyogó fővárosává szándék-
szik varázsolni.

Nem ez következik.

ÉSZAK ÁRNYA

Jön az orosz beavatkozás. És
jön a szabadság alkonya.

Kossuthnak már márciusban
az volt a felfogása, hogy a
nemzet nem tekint becsületes
ellenségeinek az oroszokat. —
Egyes csapataik Erdélybe rabló
módra törtek be. Hadüzenet
nélkül! Ez ellen a parlament
diplomáciai úton tiltakozott.

De az orosz mégis bejön.

Az Olmützbe menekült ud-
var úgy látta magára nézve ké-
nyelmesebbnek, hogy csak se-
gédcsapatokat adjon az orosz.

A cár azonban csak az esetre
ajánlja segítségét, ha önálló,
a Windischgrätzével nem egy-
sített hadtesttel, jöhet. Bár-
mennyire vonakodtak is ettől a

császári had generálisai, nem
volt más választás. Ilyen for-
mában is el kellett fogadni a
mentséget. Már minden veszen-
dőnek látszott.

Kossuthék a népszabadság
elvében bizakodnak. Ha az
orosz hadba száll, akkor a ma-
gyar német, angol segítséget
kap. Kiváló tevékenységet fej-
tett ki Kossuth kormánya a
külföldi jóindulatának megnye-
résére. Amerikával, Olaszor-
szággal, Törökországgal, Fran-
ciaországgal, a Németbiroda-
lommal megvan az összekötte-
tés. Rögtöni eredmények azon-
ban alig mutatkoznak.

Így Magyarország egyedül
marad. Pedig az északi rém az
új tatárjárás veszedelmét hoz-
za. Miklós cár és I. Ferenc Jó-
zsef május 20-án Varsóban ta-
lálkoznak. Elhatározzák, hogy
június 17-én megkezdik az egy-
eszes támadást.

Miklós cár május 20-án ma-
nifestumban közli az európai kor-
mányaival, hogy megindul
Ausztria császárijának támoga-
tására. Hadseregét jólőre
bosszúra tüzelte a magyarok
ellen. Teplomfosztogatóknak,
keresztények gyilkosainak, szláv-
vok kiirtóinak tünteti fel őket.

A hadjáratot személyesen
akarta vezetni. Csak vonakodva
bízta a vezértséget Paskievics
Iván Feodovics tábornagra. —
Az óvilág egyik híres hőse ez.

I. Miklós szereti, hogy vas-cár-
nak nevezik. Vágyik egy kis há-
borús győzelemre. Beéri azzal,
hogy elkíséri seregét a sáros-
megyei magyar határig.

(Folyt. köv.)

**Hirdetmény az 1943. évre
érvényes legkisebb
és legnagyobb gazdasági
munkabérekéről**

(Folytatás.)

IX. RÉSZESMUNKÁK.
A burgonya részesmunkájára vonatkozó legkisebb és legnagyobb munkabér.

Alsó és felső határ:
a) az összes munkák elvégzése fejében: jobb földön: egynegyed-rész, gyengébb földön: egyharmadrész a termésből.

A fenti részben elvégzendő kézimunkák: a vetéssel (ültetéssel), műveléssel (háromszori kapálással és töltéssel), betakarítással (beleértve a válogatást, prizmabarakást valamint a prizmáknak szalmával és egy ásonyi földdel letakarását is) és behordással (beleértve a kapcsolatos összes kézimunkát).

A munkaadó a földet jó termőerőben, továbbá vetésre (ültetésre) előkészítve köteles átadni és vetőmagot is tartozik adni.

Ha a munkaadó lókapát és lovat ad a részes munkásnak, úgy kat. holdanként egy, ha pedig vezetőt is ad, úgy kat. holdanként egy, ha pedig vezető is ad, úgy kat. holdanként két nyári munkanapot köteles részesművelő elvállalásaként teljesíteni. Amennyiben részesművelő a munkanapokat nem teljesíti, a munkaadónak joga van a munka idején érvényben lévő napszámber alapvetelével a részesművelőt terményjárandóságából annyi napszámbernek megfelelő értékűtérmet visszatartani ahány különmunkanapot részesművelő teljesíteni tartozott volna.

b) a betakarítási és behordási munkák fejében: jobb földön egykilencedrész, gyengébb földön: egyharmadrész a termésből.

A munkás részét saját költségén tartozik hazaszállítani. A tengeri részesmunkájára vonatkozóan megállapított legkisebb és legnagyobb munkabér.

Alsó és felső határ:
a) az összes munkák elvégzése fejében: egyharmadrész a termésből és megvezetés szerint a köztes terményből.

A fenti részben elvégzendő kézimunkák: a műveléssel (egyfelével, háromszori kapálással, fáttyazással) betakarítással (beleértve a válogatást, a szárnak a föld szirtjéig való levágását és a kötözést is) és behordással (beleértve a szár behordásával kapcsolatos kézimunkát és a görébarakást is) kapcsolatos összes kézimunkák.

Egynegyedrésze jár a termésnek, ha a munkaadó lókapát, munkavállaló azonban megkapálja a sorokat, továbbá elvégzi mindazon munkákat, amelyek a harmadost terhelik.

A tengeriszár nem képezi részét a tárgyat egyik esetben sem, mivel az ültetést nem a munkavállaló végzi.

b) a betakarítási és behordási munkák fejében: jobb földön: egykilencedrész, gyengébb földön: egyharmadrész a termésből, megvezetés szerint a köztes terményből.

A munkás keresményét saját költségén tartozik hazaszállítani.

(Folyt. köv.)

SPORT

A DVSC kiadás kétkapus edzést tartott csütörtökön délután. Ellenfele a DVSC II. volt. A csapat jó formában van már is, különösen a védelem és a fedezet-sor. Ha a hátsó formációk a jelenleg még sítanfolyamon levő Csokaival megerősödnek, ez a csapat rész a legnehezebb küzdelmekben is megállja helyét. — A DVSC összeállítását valószínűleg Kaposi — Papp, B. Nagy — Zilahy, Mester, Orosz — Szabó, Tisza, Szilágyi, Mihók vagy Serfőző, Sidlik lesz Nagyváradon.

Soyka dr.-ral, a Ferencváros szabaddá tett hátdődjével kapcsolatban felröppent az a hír, hogy Debrecenbe jön a DVSC-hez. A DVSC vezetősége nem tud róla.

A leventebajnokság 16 új nevezéssel bővült, így 876 csapat vesz részt az idei tornán. Az új nevezések a debreceni csoport-

ban nem okoztak semmi változást.

A Budapest-Vidék mérkőzést Vághy szövetségi kapitány terve szerint április 11-én játsszák a Kolozsvároton.

Két válogatott mérkőzést játszik a magyar csapat áprilisban Oroszország és Svájc ellen, mind a kettőt idegenben.

Svéd magyar alléikai viadal lesz július 15-16-án Stockholmban.

Debreceni birkozók is indulnak Budapest birkozóbajnokságain. A DVSC Tarányi, Mihályi I. és II. Németh és Gedeon komoly eséllyel vesz részt a súlycsoportjában folyó küzdelemben.

A D. Húsos játékosai: Sipos edző, Maxim, Molnár, Gömöri, Jánki, Magyar, Deák I. és II., Kiss Gyula, Vásárcsényi Nyikita, Beluch, Gencsi, Vince, Szabó, Horváth, Soltészky, Mátis, Kiss L. ma, 19-én este 7 óra fontos megbeszélésre jelenjenek meg Kiss János intéző Szoboszlai u. 4. számú lakásán.

A budapesti KISOK jégkorong bajnokság győztese a Rákóczi kereskedelmi együttese lett. Így tehát a február végén megtartandó országos KISOK-döntőn a piaristák ellenfele a kassaiakon kívül még a Rákóczi kereskedelmi csapata lesz.

Ökölvívás. A Kerületi válogatott—Debrecen válogatott mérkőzés iránt példátlan nagy érdeklődés nyilvánul meg, úgyhogy szombat este a MÁV műhelytelep díszteremben valószínűleg telt ház fogja végig izgulni az egyébként igen erős s nívós ökölvívómérkőzést. A debreceniek csapatának új nevek, új tehetséges ökölvívók szerepelnek, ami csak emeli a mérkőzés iránti érdeklődést. Amióta Bartha Károly keze alatt vezetik edzésük az ökölvívók, valóban nagy haladásról tettek tanúságot s ez a nagy haladást az ökölvívóknak szombaton este alkalomuk lesz bemutatni. A debreceniek csapatát a tegnapi edzés után a kiváló szakoktató a következő képp állította össze: Dobó, Durik, Szűcs, Bartha IV., Darai, Farkas, Eperjessy és Nagy. Rajtuk kívül még szóhoz jutnak a jövő reménységei is. A mérkőzés közben a következő párok fognak bemutatni: Malmos — Kati, Komlóssy — Fele, Nád-házy — Veres, Vécsi — Palánki, Birta — Bognár és ezenkívül a 9 éves Pista, Gabi és Őcsi a pótló utánpótlások tagjai. A kerületi válogatott összehállítását a holnapi számunkban közöljük.

(Obendorfer.)

Pályázati hirdetés.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a mentőszolgálat keretében két szigorú mentőorvosi alkalmazás üresedett meg.

Ezekre az alkalmazásokra pályázatot hirdet.

A pályázati kérvények közvetlenül a tüdőoltóparancsnoksághoz adandók, be február hó 25. napjának déli 12 órájáig.

Felvilágosítás nyerhető a tüdőoltóparancsnokságnál.

Polgármester.

ad. 1317—1943. VII. Kivonatott versenyárgyalási hirdetés. Debrecen sz. kir. város területén 1943. évben végzendő következő munkákra hirdetünk nyilvános versenyárgyalást: 1. téglajárda javítására, 2. aszfaltjárda javítására, 3. kőköcskút javítására, 4. aszfaltkocsisút javítására, 5. mélyépitésű kapcsolatos téglajárda és kőköcskút helyreállítására, 6. mélyépitésű kapcsolatos aszfaltjárda és kocsisút helyreállítására. — Ezen munkákra költségeire a következő összeget irányoztattak elő: 1. Téglajárda javítás munkadíjára 20.000.— P. 2. Aszfaltjárda javítására 20.000.— P. 3. Kőköcskút javításának munkadíjára 25.000 P. 4. Aszfaltkocsisút javítására 15.000.— P. 5. Mélyépitésű kapcsolatos munkák költségei a szükséges leigazodnak s fedezetül a Világítási Vállalat gondoskodik. — Ajánlat csak a város által kiadott úrlapon tehető. — Az ajánlati ajánlatokat sőtörtlen borítékban elhelyezve, pecsételt lezárva s „Ajánlat az 1943. évi járda és kocsisútjavítási munkákra” felirattal el látva 1943. év március hó 15. napján d. e. 10 óráig kell beadni a város-háza 8. sz. a. Iktatóhivatalába. Bannatpénz az ajánlat szerinti értéknek 2 százalékát kell az ajánlat benyújtásának időpontjáig letenni. Kisiparosok 15.000.— P. ajánlat szerinti érték bannatpénz letétele helyett nem kötelesek. — Polgármester

APROHIRDETESEK

NYOMOZÓ IRODA

GALOCSY legregibb nyomozó irodája országosan ismert, Zöldfa u. 3 sz. T. 28-72 1291 3. 2.

HÁZASSÁG

ÉLETTÁRSAT vagy üzletársat belvárosi forgalmas üzletre keresek. Csak idős férfi jellegre. 835

LEVELEZÉS

FUHAROS, szombaton ötkor várják a negyvenbe. ET 816

ALKALMAZÁSI nyer férfi

PORTA-fiu felvétetik a Frohner szállodába. 791

ASZTALOS segéd, bűntör munkára, tanuló felvétetik, Deák Ferenc u. 10. sz. 791

KONYHAKERTESZT keresek felesművelésre, vagy kommcionára, a városhoz közel, Szentmarjay, Hevesi 18. 745

Üsággébesítő

kezdet rokkantat, vagy asszonyt azonnalra felvesz a

DEBRECZEN kiadóhivatala

Jelentkezés délután 4 órakor.

EGY cipészsegéd javításhoz azonnal felvétetik, Kovácsné, Nemzetőr u. 4. 844

VIDONI szalmagyár felvesz hentessegédeket és napszámárokat. 819

JO családból való tanuló, vagy kifizető és kiszolgáló kislány felvétetik. Cím a kiadóban. 813

ASZTALOS segédet vegyes munkára felveszek. Vangor asztalos Kossuth u. 7. 1001

ALKALMAZÁST nyer nő

JÓMEGJELENESÜ ki szolgálatnót női konfekció osztályára felvesz Vágó Sándor-cég. 732

MOSÓNÓT havi fizetéssel azonnal felveszek. Jozst, Nádor u. 4. 754

BENTLAKÓ mindenest azonnal felveszek. Jozst, Nádor u. 4 755

NŐISZABÓ segédli nyokat felveszek. Zombor-szalon, Kossuth u. 18. sz. 840

KÉPZETT segédli ny felvesz a Benedek szalon, Bathyány u. 1. má sodik kapu. 843

ALKALMAZÁST keres nő

VARRÓNÓ ki kottákat is varr, házakhoz ajánkozik. József kir. herceg u. 7. 828

EGY idős asszony elmenne kisebb háztartásba szerény fizetésre el-sejére, ágybéli van — Csapó u. 28. 824

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

MINDENES szobalányt keresek március elsejére. Jelentkezés dr. Jakab Endréné, Bathyány u. 1. I. naponta délután 2—4 óra között. 659 vv

MINDENES főzőnő, bentlakással március hó elsejére felvétetik Honvéd u. 13. 827

SZAKÁCSNÓ jól főző, tisztá, állást kap Kossuth u. 45. 825

JÓRAVALÓ fiatal mindenest felveszek. Csapó u. 88. trafik 811

JÓL főző mindenest március elsejére felveszek. Markovits Ignácné Széchenyi u. 55. 837. vv.

AJANLAT

HASZNÁLT varrógépet vesz, elad, cserélt ifj. Lev.1, Kassa ut 1. telef. 33-94. szám. 2. 28. 228

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7. kisállomásnál. 1792 1. 3.

HONVEDEKNEK extraruhára poszto érkezett. Ruháját gyorsan elkészítem. Tegdes, Kávin-tér 19. 3. 26. 748

LENKŐPI seiyem kiöpi csipkeszövet anyagok, grenadin csipkefognyók, csipkebetéteket. Kothermere u. 21. 1802 3. 17.

HASZNÁLT bútorait modernre átcserelem. Alakítást, javítást olcsón vállalom. Kossuth pl. 2. 1505 3. 16

KERÉKPÁR varrógépet, gramofont, szakszerűen javít. Roboz és Hamer Piac u. 8. 1439 5. 4

ÉRTEKES vásznait jó hímző fonallal varrjuk, hímzünk felelősséggel „Favorit” kézimunka Csapó u. 24. Tanuló lány felvétetik. 1561 a. 6

Antik és stibátorok újaraníturák vétele és eladása.

Zalog tárgyakért, díszáruakért, régiességéért, autókért, beteglékekért, varrógépekért, ruhákért, sütegetőket, fűtőszerszámokat, ref. püspöki palota, telefon 37-99.

KIEGÉTT zseblámpa elemet, anódot, száraz-elemet, törött gramofon lemezt veszek Mayer mernő: Kossuth u. 13. 911 4. 30.

SZAPPANNAK való zsír szappannra becserelel Pál János szappanosmester. Kölcsei u. 8. 147. 4. 19

LEGOLCSÓBBAN kifogástalanul fest, tisztít, Weiss kelmefestő Arany János u. 29. 1900 vv.

TÖRÖTT gramofon lemezt 2.20-ért veszek, — vagy becserelem. Villanykörte csere 30 fillér, Biró, Hunyadi u. 22. 1155 3. 20

KERESLET

TÖRT aranyat, ezüstöt, drágaköveket veszek, ék szerkesztést vállalom — Pollák Endre, Hatvan u. 2. sz. 118 4. 10

FÉNYKÉPEZŐ gépért, állványért, magas árat fizetek. Aszmann, Simonffy u. 1. 180 4. 30

TÖRT ARANYAT, ezüstöt, briliánsat, magas ártan veszek. Takács Sándorné, Piac u. 56. sz. 1617 4. 13.

ARANYAT, ezüstöt, fog aranyat, legmagasabb ártan veszek. Franki, Piac u. 73. 1709 3. 15.

EGY HAMIS házörző fiatal kutyát oltási bizonyítvánnyal vennék — Nagy szappanos, Aporny u. 41. 827

EBÉDLŐ szőnyeget keresek megvételre. Cím a kiadóban. 1000

ELELMISZER, ITAL

FRISS alma érkezett Kéki, Rákóczi u. 7. szám pince 938 4. 30

TÁRS

BETÁRSULNÉK harmincezer pengővel rentabilis üzembe. Cím a kiadóhivatalban. 821

HANGSZEREK

ZONGORA hangolást 15 éves kiváló képzettséggel vállalom, Vargyas L. Nap u. 17. 1218 4. 10

HEGEDÜ szép hangú eladó. Megtekinthető Hanga udvar, pedikúr szalon. 765

RÁDIO

RÁDIÓT minden típusú javít, élvezetes gyakorlati Szabó műszerész. Csapó u. 84. telefon: 32-54. sz. 1534 2. 25

RÁDIÓT javít, elad, villanytűszereit Fülöp, Csapó u. 35. sz. Telefon: 27-27. IV. 12, 481

RÁDIO Standard világvérvő és kétlángos ólcsón eladó. Kávin-tér 5. sz. 830

BÚTOR

CSODASZÉP háló, s ebédők, kombinált szobák, konyhák, rekame, hosszú zongora eladó. Kossuth u. 51. bútor rak tá. 1505 3. 16

NINCSEN fenyves kirakunk, minden bútort olcsón adunk, Piac u. 71 udvarban, Brilline. 1652 3. 31.

HALOSZOBÁK ebédők, kombinált szobák, konyhaberendezések, Salamon bútorüzletében — Jómínőség előnyös árak. Hunyadi u. 2. 1505 5. 5.

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

ZÜNDAPP 250 köbcentis, új típusú, alighasznált motorkerékpár jutányosan eladó. Tóth, autó javító üzem. Mácsai Sándor u. 785

LAKÁSCSERE

ELCSERÉLNÉM egyetemi sporttelep közelében levő egészséges háromszobás kintű lakómat, remek gyümölcsös udvaromat a Hatvan u. közepes részétől 10—15 percnél nem távolabb levő városi, vagy kerti 3 szobás, kifogástalan lakással, Értekezni Hadik u. 20. délutánonként. vv. 1846

BÚTOROZOTT SZOBA

ROTHERMERE u. 33. sz. házban mosdófülkés garzon szoba kiadó. Érdeklődés Dróth ügyvédnél Püspöki palota. 839

BÚTOROZOTT utcai szoba különbejáratú, garzon úriembernek kiadó. Magoss György-tér 28. 833

KÜLÖNBÉJÁRATU bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg u. 35. I. em. II. lépcsőház. 846

VEGYES

PEKINGI gácsért, kettő darabot, elcserelnék nagy fajta tojóval. Vör frissítésre kiválóan alkalmas. MV Kolónia 17 680

ELVESZETT

ELVESZETT kulcsomót főtéren, megtalálójá jutalom ellenében szolgáltatassa be ROBUR cipőkereskedésbe. 836

HUNGÁRIA moziban 28 sor 7 széken mellettem ülő fiatalember tévedésből elvitt barna er nyót legyen szives a mozi pénztáránál leadni. 845

HASZNÁLT RUHA — CIPO

ELADÓ táska retikül, a női ruhák, cipők Csente u. 13. harmadik ajtó. 779

ELADÓ egy jó állapotban levő női silbunda. Megtekinthető Nagy József szűcsmesternél — Szent Anna u. 3. 818

INGÓSÁG VETEL

VESEK perzsa szőnyegét magas ártan Hivásra házhoz megyek. Darabos u. 42. Friedmann Leó. 842

INGÓSÁG ELADÁS

GYÖNYÖRÜ topolya hálszóba fürdőszoba berendezés, bőrtalpu, alighasznált női cipők eladók Naményiné, Bathyány u. 1. 692

SŐS szűcsok, alighasználtak eladók. Wesselenyi u. 97. 728

KERÉKPÁR, szalon sifon ágy székek üvegek eladók. Lónyay u. 26. szám. 834

HASZNÁLT cserépkályhák és egy rádió olcsón eladó. Vár u. 6. 832

ADHATUNK és szerelhetünk jókárban levő vízvezeték, falikagylókat, WC berendezéseket új kádát kályhát és mosdóberendezést. — Nagy szerelési vállalat Garay u. 15. Telefon sz. 39-65. sz. 829

GAZD. ESZKÖZÖK

VETŐGÉPEK új és használt állapotban, s egyéb gazdasági eszközök beszerezhetők vitéz Nagy Jánosnál, Hatvan u. 41. 781 4. 27

JÁRGÁNYOK, stráfszekér, krumilfüllésű eladók Hatvan u. 41. sz. Telefon: 26-19. 826

ELADÓ HAZ

BALATON-U. 70. számú ház 1100 négyzetöles kerttel eladó. Értekezni Károly Ferenc József-út 14. Fatelepe. 1+

WESSELENYI u. 117. számú ház eladó. Pécsi és Papp ügyvédek, Iparkamara. 777

GÖRÖG templom közelében kétszobás ház eladó. Bánffy u. 6. délután 2—5 óráig. 812

ELADÓ HÁZHELY

HAJDUSZOBOSZLÓN Madarász utcában, 800 négyzetöglő házhely eladó. Nagy Ferenc, Szondi u. 5. Debrecen. 1289 3. 2.

FÖLDBÉRLET

BÉRBEADÓ 178 négyzetöglő területű gyümölcsös terület értekezni a helyszínen, Károly Ferenc József út 19-a délután 2—4 órákban. 841

ELADÓ ALLATOR

FAJTISZTA bronzpulykatojás darabja 1.80 fillérért előjegyezhető. — Saád Gyulánál, államilag ellenőrzött pulv�rtáry szetében. Aradványpuszta, Szabolcs megye. 617 2. 28

ELADÓ egy koca hat darab öthetes malacával Luther u. 18. 730

Szerkesztésért felelős PÁLFI JÓZSEF

Kiadásért felelős: **M. SZIGETHY GYULA** (szerkesztő-igazgató)

Kiadja és nyomja a **TISZANTÜLI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Feladás nyomdavezető: **SZIGETHY KÁROLY**